

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

**IZVJEŠTAJ O ZAVRŠENIM PREGOVORIMA
O ZAKLJUČIVANJU DODATNOG PROTOKOLA 6 O TRGOVINI USLUGAMA UZ
SPORAZUM O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O
SLOBODNOJ TRGOVINI**

Podgorica, 8. april 2019. godine

1. UVOD

Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006) je potpisan u Bukureštu 19. decembra 2006. godine između Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske¹, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Moldavije, Crne Gore, Republike Srbije i UNMIK Kosova, a u punoj je primjeni od 22. novembra 2007. godine.

Sporazum je usklađen sa pravilima Svjetske trgovinske organizacije (STO), a njegovi osnovni ciljevi su uspostavljanje zone slobodne trgovine, konsolidacija bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini koji su bili zaključeni između CEFTA Strana, poboljšanje uslova za dalje unaprijeđenje ulaganja, proširenje trgovine robama i uslugama i podsticanje ulaganja putem korektnih, jasnih, stabilnih i predvidljivih pravila, otklanjanje prepreka i nepravilnosti u trgovini i olakšavanje kretanja roba i usluga, obezbjeđenje podjednakih uslova konkurencije koji utiču na spoljnu trgovinu i investicije i postepeno otvaranje tržišta javnih nabavki, zaštita prava intelektualne svojine u skladu sa međunarodnim standardima, obezbjeđivanje procedura za sprovođenje sporazuma, doprinos skladnom razvoju i širenju svjetske trgovine.

Sve potpisnice CEFTA 2006 Sporazuma su STO članice, izuzev Republike Srbije, Bosne i Hercegovine i UNMIK Kosova. To bi značilo da između Republike Albanije, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Moldavije i Crne Gore već postoji izvjestan nivo liberalizacije trgovine kroz STO preuzete obaveze, kako u oblasti pristupa tržištu roba, tako i usluga. Crna Gora je posljednja od navedenih postala punopravna STO članica i to 29. aprila 2012. godine.

Kada je u pitanju **trgovina robama**, CEFTA 2006 Sporazum je predvidio punu liberalizaciju trgovine industrijskim proizvodima, dok je trgovina poljoprivrednim proizvodima postupno liberalizovana i to kroz CEFTA Dodatni Protokol između Albanije, Hrvatske, Makedonije, Moldavije, Crne Gore i Srbije koji je potpisan 11. februara 2011. godine, CEFTA Dodatni Protokol 3 između Albanije i Bosne i Hercegovine koji je potpisan 20. novembra 2013. godine i CEFTA Dodatni Protokol 4 između Moldavije i Makedonije 4. marta 2014. godine. U vezi sa navedenim ispregovaran je i CEFTA Dodatni protokol 5 o olakšavanju trgovine koji ima za cilj da obezbijedi olakšanje tranzita i trgovine robama kroz regionalno povezivanje svih graničnih službi u jedinstveni informacioni sistem, međusobno priznavanje sertifikata, kao i međusobno priznavanje ovlaštenog ekonomskog operatora. Stupio je na snagu 18. aprila 2018. godine, a pored Crne Gore, do sada su ga ratifikovale sve CEFTA Strane, osim Kosova.

Zbog sve većeg značaja **trgovine uslugama** Republika Srbija je, tokom predsjedavanja CEFTA 2006 u 2010. godini, pokrenula inicijativu za otvaranje pregovora o liberalizaciji trgovine uslugama u skladu sa članom 27 CEFTA 2006, gdje je navedeno da će Strane postepeno razvijati i širiti saradnju sa ciljem postizanja postepene liberalizacije i međusobnog otvaranja tržišta usluga, u kontekstu evropskih integracija i uzimajući u obzir relevantne odredbe Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (GATS-a) i obaveze koje su Strane – članice STO preuzele u okviru GATS-a. Tako je na sastanku CEFTA Zajedničkog komiteta, kao najvećeg tijela CEFTA 2006, održanom 12. novembra 2010. godine u Beogradu, formirana *CEFTA Radna grupa za trgovinu uslugama Odlukom Zajedničkog komiteta CEFTA 2006 sporazuma br. 4 /2010 o osnivanju Radnih grupa*. Zadatak Radne grupe bio je razvijanje i širenje saradnje između CEFTA 2006 Strana sa ciljem postizanja postepene liberalizacije i međusobnog otvaranja tržišta usluga.

¹ Republika Hrvatska nije CEFTA 2006 Strana od dana ulaska u EU, 1. jula 2013. godine.

Liberalizacija usluga ostala je i jedan od prioriteta tokom predsjedavanja Kosova u 2011, Republike Albanije tokom 2012, kao i Bosne i Hercegovine tokom 2013. godine pa je u tom periodu održano više sastanaka Radne grupe i pripremljen Nacrt protokola o trgovini uslugama.

Slijedeći pomenuto, Vlada Crne Gore je, na sjednici od 13. juna 2013. godine, utvrdila Osnovu za vođenje pregovora i zaključivanje Protokola 6 o trgovini uslugama između CEFTA 2006 potpisnica (Zaključak Vlade CG br. 08-791/5, od 20. juna 2013. godine).

2. TOK PREGOVORA

Predmet pregovora bio je Nacrt Dodatnog Protokola 6 o trgovini uslugama uz prateće anekse koji se odnose na privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe, regulatorne principe vezano za telekomunikacije i multilateralna Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana. Za ovu svrhu je 2014. godine, *Odlukom Zajedničkog komiteta CEFTA 2006 sporazuma br. 5/2014*, formirana **CEFTA Pregovaračka grupa u okviru Podkomiteta za trgovinu uslugama** čime je prestala sa radom CEFTA Radna grupa za trgovinu uslugama, dok je CEFTA Sekretarijat je angažovao konsultanta za trgovinu uslugama g-dina Ramesh Chaitoo-a koji je prisustvovao svim sastancima ove grupe. Pregovaračka grupa je imala zadatak da osigura progresivnu liberalizaciju i uzajamno otvaranje tržišta usluga CEFTA 2006 Strana, a njeni članovi su bili predstavnici CEFTA 2006 Strana koji su dobili mandat za vođenje pregovora.

Dodatni protokol 6 uz CEFTA 2006 usaglašavan je kroz **deset sastanaka Pregovaračke grupe**. Pregovori su zvanično otpočeli 9. jula 2014. godine kada je održan **Prvi sastanak Pregovaračke grupe** u Skoplju. Na ovom sastanku su definisane polazne osnove za pregovore Dogovoreno je da se kroz Aneks Protokola definišu kriterijumi za ulazak i privremeni boravak fizičkih lica u poslovne svrhe (način 4 u pružanju usluga), da baza za pregovore budu GATS obaveze za one CEFTA Strane koje su STO članice, odn. *de facto* otvorenost tržišta usluga za one koje nisu STO članice i da se pregovara multilateralna Lista specifičnih obaveza u uslugama za 11 sektora usluga gdje će svaka CEFTA Strana definisati nivo otvorenosti tržišta kroz ograničenja pristupa tržištu, odn. kvantitativna ograničenja definisana članom XVI GATS-a i kroz ograničenja koja se odnose na nacionalni tretman, odn. diskriminatorne mjere na štetu stranih pružalaca usluga definisana su članom XVII GATS-a. Pored pomenutog, ograničenja se navode za prekogranično pružanje usluga sa teritorije jedne Strane na teritoriju druge Strane (način 1 u pružanju usluga), korišćenje usluga u inostranstvu na teritoriji jedne Strane korisniku usluga bilo koje druge Strane (način 2 u pružanju usluga) i putem komercijalnog prisustva subjekata jedne Strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge Strane (način 3 u pružanju usluga).²

Drugi sastanak Pregovaračke grupe održan je 6. novembra 2014. godine u Skoplju. Na ovom sastanku se razgovaralo o prirodi Aneksa 1 Nacrta Protokola koji se odnosi na ulazak i privremeni boravak fizičkih lica u poslovne svrhe gdje je konstatovano da su najosjetljivije kategorije nezavisni stručnjaci i diplomirani pripravnici. Dogovoreno je da poslovne i profesionalne usluge budu predmet sljedećeg sastanka iz razloga što su samo tri CEFTA Strane, uključujući Crnu Goru, dostavile svoje ponude za ove sektore.

Treći sastanak Pregovaračke grupe održan je 26 i 27. februara 2015. godine u Briselu kada se razgovaralo o Nacrtu Dodatnog protokola 6 u koji su inkorporirane odredbe iz GATS-a na način

² Razlika u odnosu na ono što je navedeno u Osnovi za vođenje pregovora i zaključivanje Protokola 6 o trgovini uslugama između CEFTA 2006 potpisnica bilo je u tome što je prije početka pregovora bilo predloženo odvojeno pregovarati usluge u sektoru osiguranja i u vezi sa osiguranjem, kao i zaključivanje bilateralnih sporazuma za usluge pomorskog, unutrašnjeg pomorskog, avio, željezničkog i drumskog između zainteresovanih CEFTA 2006 Strana. Od ovoga se odustalo zbog osjetljivosti oba sektora i praćenja GATS obaveza onih CEFTA Strana koje su STO članice.

što je navedena referenca na obuhvaćene članove GATS-a, pa je dogovoreno da se cjelokupne odredbe uvrste u tekst Protokola radi bolje razumljivosti. Razgovarano je i horizontalnim obavezama u dijelu koji se odnosi akviziciju zemljišta i nekretnina, subvencije, kretanje kapitala, registraciju preduzeća, komunalne djelatnosti i ulazak i privremeni boravak fizičkih lica. Predstavnici Albanije i Bosne i Hercegovine su predložili odredbe o subvencijama ne budu dio horizontalnih obaveza imajući u vidu da su jasno isključene iz teksta Nacrta Dodatnog protokola. U dijelu poslovnih i profesionalnih usluga konstatovan je visok nivo liberalizacije, osim u dijelu prekograničnog pružanja usluga računovodstva, revizije i knjigovodstva, u Moldaviji za komercijalno prisustvo za medicinske i stomatološke usluge je predviđeno da obavljanje medicinske profesije drugih CEFTA Strana zahtijeva dozvolu lokalnih organa na osnovu testa ekonomskih potreba za ljekare i stomatologe u predmetnom regionu, u dijelu prekograničnog pružanja usluga koje pružaju negovateljice, medicinske sestre, fizioterapeuti i ostalo ne-medicinsko osoblje kod Srbije, a su djelimično otvorene usluge koje se odnose na poljoprivredu, šumarstvo, lov i ribolov od strane Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije i Kosova (savjetodavne i konsalting usluge), pa je predloženo da se razmotri mogućnost ukidanja ovih ograničenja.

Četvrti sastanak Pregovaračke grupe održan je 29 i 30. juna 2015. godine u Kišinjevu kada se razgovaralo o horizontalnim obavezama, turizmu, zaštiti životne sredine, rekreativnim, kulturnim i sportskim uslugama. Crna Gora je izrazila rezervisanost u pogledu prihvatanja teksta Aneksa 1 koji se na ulazak i privremeni boravak fizičkih lica u poslovne svrhe iz razloga neusaglašenosti istog sa nacionalnim zakonodavstvom. CEFTA Strane su se saglasile da predsjedavajući zvanično pošalje zahtjev Crnoj Gori da razmotri mogućnost prihvatanja Aneksa 1, a ako to nije moguće u ovom trenutku, onda su naveli kao opciju mogućnost primjene tranzicionog perioda od stupanja na snagu Dodatnog protokola 6. Na sesiji posvećenoj turizmu, zaštiti životne sredine, rekreativnim, kulturnim i sportskim uslugama, CEFTA Strane su pokazale interes za dalju liberalizaciju i usklađivanje svojih individualnih ponuda imajući u vidu da su ovi sektori većinom liberalizovani. U sektoru turizma ograničenja koja se osnose na uslov državljanstva ili prebivališta su konstatovana za turističke vodiče, osim u Moldaviji i Crnoj Gori, pa je dogovoreno da ostale CEFTA Strane obave konsultacije o mogućnosti ukidanja istih. Što se tiče usluga u oblasti zaštite životne sredine, CEFTA Strane su se složile da koriste novu klasifikaciju o uslugama zaštite životne sredine koju koriste Srbija i Crna Gora, kao i da ne primjenjuju ograničenja u ovom sektoru. Takođe, dogovoreno je da se u ovom dijelu uključe i konsultantske usluge. Razgovarano je i otvorenim pitanjima u vezi sa poslovnim i profesionalnim uslugama. Konstatovano je da je mali broj pitanja ostao otvoren za raspravu o kojima je potrebno obezbijediti stav na sljedećem sastanku.

Peti sastanak Pregovaračke grupe održan je 17 i 18. septembra 2015. godine u Kišinjevu kada se razgovaralo o otvorenim pitanjima sa prethodnih sastanaka, komunikacionim uslugama i građevinarstvu i srodnim inženjerskim uslugama. Kada su u pitanju usluge komunikacije (telekomunikacije i informisanje) dogovoreno je da se koristi inovirana klasifikacija, tzv. CPC verzija 2 Ujedinjenih nacija. Za preostale usluge komunikacije (poštanske i kurirske usluge), sve CEFTA Strane su iznijele da se određene usluge u ovom dijelu pružaju kao univerzalne usluge, dok u Moldaviji pošta ima monopol na pružanje ovih usluga. Dogovoreno je da se razmotri mogućnost korišćenja inovirane klasifikacije, tzv. CPC verzije 2 Ujedinjenih nacija i u ovom dijelu. Sektor građevinarstva i srodnih inženjerskih usluga je u potpunosti liberalizovan.

Šesti sastanak Pregovaračke grupe održan je 23. novembra 2015. godine u Kišinjevu kada se razgovaralo o uslugama distribucije, obrazovanja, zdravstvenim i socijalnim uslugama. Što se tiče usluga distribucije, Strane su uzele u obzir predlog da se sve povezane usluge grupišu u dve kategorije: veleprodaja i maloprodaja, a konačna odluka će biti donesena nakon obavljenih konsultacija. U vezi sa zdravstvenim i socijalnim uslugama pregovori su bili ograničeni na privatno

finansirane usluge, dok je za usluge obrazovanja, koje se takođe odnose na privatno finansirane usluge, konstatovano da nema posebnih ograničenja, osim u Republici Sjevernoj Makedoniji gdje za pružanje usluga osnovnog obrazovanja Ustavom definisano da ga mogu pružati samo državljani te zemlje. Moldavija, kao predjedavajuća CEFTA 2006 u 2015. godini, istakla je da je Crnoj Gori poslato zvanično pismo 12. oktobra 2015. godine vezano za razmatranje prihvatanja teksta Aneksa 1.

Sedmi sastanak Pregovaračke grupe održan je 5 i 6. aprila 2016. godine u Podgorici kada se razgovaralo o finansijskim ulugama, uslugama u transportu i audiovizuelnim uslugama, kao i otvorenim pitanjima sa prethodnih sastanaka. Konstatovano je da su obaveze vezane za finansijske usluge prilično raznolike i da je teško doći do ujednačavanja pristupu tržištu iz razloga osjetljivosti i regulatornih razlika u CEFTA stranama. Kada su u pitanju usluge u transportu dogovoreno je da kabotaža bude isključena iz svih vidova transporta, a takođe je konstatovana raznolikost i mala mogućnost konvergencije u pristupu tržištu. Sektor audiovizuelnih usluga je definisan kao osjetljiv u kome većina CEFTA Strana nije bila spremna da preuzme obavezu iz razloga što članice STO nisu isto učinile tokom procesa pristupanja na zahtjev EU, dok su ostale CEFTA Strane, kao npr. Srbija ostala oprezna zbog tradicije EU isključivanja ovog sektora iz liberalizacije trgovine, kao i iz razloga što sama klasifikacija usluga u ovom sektoru nije jasno definisana.

Vezano za Aneks 1 koji se odnosi na ulazak i privremeni boravak fizičkih lica u poslovne svrhe, predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore je na sastanku iznio stav i relevantne odredbe Zakona o strancima koje definišu ovu temu. Crna Gora je navela da ne postoji definicija ključnog osoblja, kao i diplomiranih pripravnika u zakonu, posebno u vezi sa pojmom "diplomirani". Privremeni ulazak i boravak za osobe koje su premještene unutar korporacije mogu biti odobrene na jednu godinu i mogu se produžiti za još dvije godine. Za poslovne posjetioce moguće je boraviti u Crnoj Gori do 90 dana u bilo kojem šestomjesečnom periodu, ali postoji mogućnost produženja boravka za ovu kategoriju fizičkih lica, ako je to predviđeno međunarodnim sporazumom, kao što je CEFTA 2006. Što se tiče pružaoca ugovornih usluga, isti period boravka bi se mogao primijeniti kao i na osobe koje su premještene unutar korporacije i nezavisne profesionalce. Međutim, u Zakonu o strancima ne postoji odredba za fizička lica koja obavljaju isporuku, usluge ugradnje mašina ili opreme i mogu ostati samo do 90 dana u periodu od jedne godine. Konstatovao je da bi Zakon o strancima morao biti izmijenjen kako bi zadovoljio ovaj predlog u kontekstu CEFTA. Nakon navedenog, konsultant je predložio da se tekst Aneksa 1 revidira kako bi se koristio stermin „pripravnici visokoškolci“ umjesto „diplomirani pripravnici“, jer to nije značajna izmjena, a ovaj termin je prihvatljiv prema crnogorskom zakonodavstvu. Dogovoreno je da se revidirani tekst uputi svim CEFTA Stranama na razmatranje. Od strane predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova je iznijeto da je izmjena Zakona o strancima predviđena za IV kvartal 2016. godine čime se otvara mogućnost za ugrađivanje definicije nezavisnih stručnjaka i produženja perioda boravka za pružaoce ugovornih usluga, kao i da će podnijeti službeni notu po ovom pitanju.

Što se tiče usluga distribucije, potvrđeno je da se sve povezane usluge grupišu u dve kategorije: veleprodaja i maloprodaja što je u skladu s inoviranom klasifikacijom, tzv. CPC verzijom 2 Ujedinjenih nacija, a isključena je trgovina eksplozivima, oružjem i municijom, dok je Republika Srbija isključila i trgovinu genetički modifikovanim organizmima.

Kada su u pitanju usluge u zdravstvu traženo je od Crne Gore i Kosova da razmotre mogućnost prekograničnog pružanja usluga kao što su omogućile ostale CEFTA Strane. Moldavija je ostala rezervisana u dijelu ulaska i privremenog boravka fizičkih lica primjenom uslova državljanstva i primjenom ekonomskog testa potreba vezano za broj medicinskih sestara i babica u određenom regionu od strane lokalnih organa vlasti. U dijelu socijalnih usluga Albanija, Bosna i Hercegovina i Moldavija su u potpunosti liberalizovale svoje tržište, Srbija je otvorila sektor usluga njege kroz

domove za stare, isključujući osobe sa posebnim potrebama i usluga dnevne njege djece, isključujući djecu i mlade osobe sa invaliditetom, dok je Sjeverna Makedonija otvorila usluge njege kroz domove za stare i osobe sa posebnim potrebama i usluge dnevne njege djece, uključujući dnevni boravak za osobe sa invaliditetom. Crna Gora nije otvorila ovaj sektor usluga.

Kada su u pitanju poštanske i kurirske usluge, predstavnik resornog ministarstva Crne Gore je na sastanku objasnio da ove usluge više nisu rezervisane za Poštu Crne Gore. Sve CEFTA Strane su prihvatile korišćenje inovirane klasifikacije, tzv. CPC verzije 2 za poštanske i kurirske usluge. Međutim, pozicija Moldavije nije promijenjena imajući u vidu činjenicu da Pošta Moldavije ima monopol u pružanju ovih usluga.

Osmi sastanak Pregovaračke grupe održan je 20 i 21. juna 2016. godine u Herceg Novom kada se razgovaralo o otvorenim pitanjima sa prethodnih sastanaka. Kada je u pitanju Nacrt Dodatnog Protokola 6 dogovoreno je da javne nabavke u uslugama ne budu sastavni dio ovog Protokola. Preporučeno je da Regulatorni principi vezano za telekomunikacije koji su sastavni dio STO Liste specifičnih obaveza Crne Gore budu Aneks 2 Dodatnog Protokola 6 i sa tim su se složile sve CEFTA Strane. U dijelu poslovnih i profesionalnih usluga Srbija je omogućila prekogranično pružanje usluga koje pružaju negovateljice, medicinske sestre, fizioterapeuti i ostalo ne-medicinsko osoblje, a ostalo je otvoreno da Moldavija provjeri mogućnost ukidanja ograničenja za komercijalno prisustvo za medicinske i stomatološke usluge koje se odnosi na to da obavljanje medicinske profesije zahtijeva dozvolu lokalnih organa na osnovu testa ekonomskih potreba za ljekare i stomatologe u predmetnom regionu. Kada su u pitanju poštanske i kurirske usluge, sve CEFTA Strane su se dogovorile da konsultuju nadležne organe vezano za to da pošiljke manje od 350 grama budu tretirane kao usluge koje mogu pružati njihove nacionalne pošte. Crna Gora je prihvatila da omogući prekogranično pružanje usluga za usluge u zdravstvu.

Deveti sastanak Pregovaračke grupe održan je 21 i 22. septembra 2016. godine u Podgorici kada se razgovaralo o otvorenim pitanjima sa prethodnih sastanaka. Konsultant g-din Chaitoo je naveo da je Crna Gora, nakon sastanka sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova održanog 20. septembra 2016. godine, pristala da prihvati Aneks 1 o kretanju fizičkih lica, pod uslovom da im se odobri tranzicioni period od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu Protokola 6. Ovaj tranzicioni period je neophodan za izmjenu predmetnog zakona. Finalizovan je tekst Dodatnog Protokola 6, kao i horizontalne obaveze koje su sastavni dio Liste specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana. Takođe, sve CEFTA Strane su prihvatile da isključe audiovizuelne usluge i univerzalne poštanske usluge za koje je potrebno licenciranje i usluge koje su manje od 350 grama i čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne tarife, kao i usluge registrovane pošte u toku sudskih ili upravnih postupaka.

Deseti sastanak Pregovaračke grupe održan je 5. decembra 2016. godine u Podgorici. Crna Gora je ponudila na recipročnoj osnovi svim CEFTA Stranama nivo otvorenosti tržišta dat STO članicama do momenta isteka tranzicionog perioda od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu Protokola. Ovo je prihvaćeno od svih CEFTA Strana, pa je isto uvršeno u dijelu horizontalnih obaveza konsolidovane Liste specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana. Predstavnik Srbije je na sastanku istakao da konsolidovana Liste specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana, u dijelu gdje je predviđeno navođenje CEFTA Strana, treba da sadrži UNMIK, a ne Kosovo* ili KOS* uz podsjećanje da je UNMIK potpisnik CEFTA 2006 Sporazuma. Predstavnik Kosova je naveo da trenutna referenca UNMIK na strani potpisnika Protokola za nju nije prihvatljiva. Predstavnik Bosne i Hercegovine je predložio da za sada budu uključene obje notacije i da politički donosioci odluka riješe ovo pitanje, jer je važno zaključiti tehnički dio pregovora. Na sastanku je i dogovoreno da se završe sve interne do kraja aprila 2017. godine kako bi se o uspješnom okončanju pregovora obavijestili premijeri do Samita u Parizu zakazanog za jul 2017. godine.

Bilateralno političko pitanje između Srbije i Kosova je riješeno tek novembra 2018. godine na način što je u dijelu horizontalnih obaveza konsolidovane Liste specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana unijet sljedeći tekst:

„Za potrebe ove Liste, kada su obaveze preuzete od svih Strana potpisnica CEFTA 2006, navedeno je „Sve CEFTA Strane“. U suprotnom, obaveze pojedinačnih Strana naznačene su sljedećim skraćenicama u nastavku, po redosledu navedenom u Preambuli CEFTA 2006, ali isključujući Strane koje su se povukle iz Sporazuma u skladu sa članom 51.

Strana 1 – SI

Strana 2 – SII

Strana 3 – SIII

Strana 4 - SIV

Strana 5 – SV

Strana 6 – SVI

Strana 7 – SVII.“

Ovaj tekst su prihvatile sve CEFTA Strane.

Tekst Dodatnog protokola 6 sa pratećim aneksima je finalizovan na sastanku održanom 18. marta 2019. godine u Tirani i dogovoreno je da isti bude usvojen od strane CEFTA Zajedničkog komiteta u junu 2019. godine.

3. USAGLAŠENI TEKSTOVI

Pregovori su rezultirali donošenjem **Dodatnog Protokola 6 o trgovini uslugama** uz sljedeće anekse koji čine negov sastavni dio:

Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe;

Aneks II - Regulatorni principi vezano za telekomunikacije; i

Aneks III - Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana.

Dodatni Protokol 6 o trgovini uslugama sastoji se od 24 člana kojima su inkorporirane odredbe iz GATS-a, kao što su definicije, načini pružanja usluga, obuhvat, MFN tretman (tretman najpovoljnije nacije), pristup tržištu, nacionalni tretman, transparentnost, a predviđeno je i osnivanje kontakt tačke za usluge u tu svrhu, domaća regulativa, priznavanje profesionalnih kvalifikacija za pružanje usluga, opšta i izuzeća iz bezbjednosnih razloga, predviđenja je saradnja u oblasti elektronske trgovine, osnivanje Podkomiteta za usluge, definisani aneksi i stupanje na snagu Protokola.

Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe definiše pravila i uslove u pogledu ulaska i privremenog boravka sljedećih kategorija: ključnog osoblja, pripravnika visokoškolaca, prodavaca usluga, pružalaca ugovornih usluga, nezavisnih stručnjaka i posjetilaca sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe na teritoriji CEFTA Strana.

Aneks II - Regulatorni principi vezano za telekomunikacije uglavnom se zasniva na STO pravilima za ovaj sektor, ali je ažuriran i prilagođen CEFTA-i unošenjem definicija za telekomunikacije, javne usluge telekomunikacionog prenosa i javne prenosne telekomunikacione mreže. Aneksom se nastoji osigurati konkurencija i pristup telekomunikacionim mrežama i uslugama. Prvi princip je da se interkonekcija s operatorom sa značajnom tržišnom snagom mora osigurati na bilo kojoj tehnički izvodljivoj tački u mreži. Takva interkonekcija treba da se odvija

pod nediskriminatornim uslovima, na pravovremen i troškovno orijentisan način. Aneks zahtijeva da CEFTA Strane osiguraju da procedure za interkonekciju s operatorom sa značajnom tržišnom snagom budu javno dostupne. Takođe, pružaoci usluga telekomunikacija moraju učiniti svoje sporazume o interkonekciji javno dostupnima.

Aneks III - Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana sastoji se *horizontalnih obaveza* (propisuju ograničenja koja se odnose na sve sektore i uzimaju se u obzir prilikom evaluacije pojedinačnih sektora) i *obaveza po pojedinačnim sektorima* (11 sektora usluga). Horizontalne obaveze obuhvataju uslove za akviziciju zemljišta i nekretnina, kretanje kapitala, registraciju preduzeća, komunalne djelatnosti i ulazak i privremeni boravak fizičkih lica što je detaljno definisano Aneksom 1, dok Crna Gora u ovom dijelu primjenjuje nivo otvorenosti tržišta dat STO članicama do momenta isteka tranzicionog perioda od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu Protokola. Ovaj nivo obaveza se primjenjuje na recipročnoj osnovi prema svim CEFTA Stranama. Kada su u pitanju obaveze po pojedinačnim sektorima, ispregovarano je sljedeće:

- **Profesionalne i poslovne usluge** – sve CEFTA Strane su otvorile pravne konsultantske usluge, dok su usluge zastupanja pred sudom dozvoljene samo u Albaniji gdje advokati druge CEFTA Strane na sudu moraju biti u pratnji advokata iz Albanije; za prekogranično pružanje usluga računovodstva, revizije i knjigovodstva službeni revizorski izvještaji moraju biti potvrđeni od strane revizorske kuće registrovane u Bosni i Hercegovini, Srbiji i na Kosovu i potpisani od strane revizora koji je tamo licenciran; prekogranično pružanje i korišćenje usluga u inostranstvu revizije u Sjevernoj Makedoniji predviđa da je zaključivanje ugovora sa domaćom firmom za reviziju dozvoljeno, kao i firma druge CEFTA Strane mora biti registrovana u svojoj zemlji da bi pružala usluge revizije; u Moldaviji za komercijalno prisustvo za medicinske i stomatološke usluge je predviđeno da obavljanje medicinske profesije drugih CEFTA Strana zahtijeva dozvolu lokalnih organa na osnovu testa ekonomskih potreba za ljekare i stomatologe u predmetnom regionu; savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na poljoprivredu, šumarstvo, lov i ribolov su preuzete od strane Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije i Kosova, dok su Albanija, Sjeverna Makedonija preuzele obavezu u cijelom podsektoru usluga;
- **Usluge komunikacija** (poštanske, kurirske, telekomunikacione i usluge informisanja) su bez ograničenja; bez ograničenja su sve poštanske usluge, osim onih koji su dio univerzalne poštanske usluge za koju je potrebno licenciranje i usluge koje su manje od 350 grama i čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne tarife, kao i usluge registrovane pošte u toku sudskih ili upravnih postupaka;
- **Građevinarstvo i srodne inženjerske usluge** su bez ograničenja;
- **Usluge distribucije** su bez ograničenja, osim što isključuju trgovinu eksplozivima, oružjem i municijom, dok je Republika Srbija isključila i trgovinu genetički modifikovanim organizmima;
- **Usluge u obrazovanju** su bez ograničenja, osim što je Sjeverna Makedonija isključila osnovno obrazovanje za koje je Ustavom definisano da ga mogu pružati samo državljani te zemlje;
- **Usluge zaštite životne sredine** su bez ograničenja;
- **Finansijske usluge (osiguranje i bankarstvo)** – zbog osjetljivosti samog sektora osiguranja ograničenja zadržana kod prekograničnog pružanja usluga i korišćenja usluga u inostranstvu što je standardna praksa kada je u pitanju ovaj sektor, dok je bankarstvo u velikoj mjeri liberalizovano s akcentom na osnivanje u formi akcionarskog društva za pružanje usluga za koje su preuzete obaveze;
- **Zdravstvene i druge socijalne usluge** – bolničke i ostale zdravstvene usluge su bez ograničenja u svim CEFTA Stranama, osim kod Sjeverne Makedonije za prekogranično pružanje ostalih zdravstvenih usluga; Moldavija je ostala rezervisana u dijelu ulaska i privremenog boravka fizičkih lica primjenom uslova državljanstva i primjenom ekonomskog

testa potreba vezano za broj medicinskih sestara i babica u određenom region od strane lokalnih organa vlasti. U dijelu socijalnih usluga Albanija, Bosna i Hercegovina i Moldavija su u potpunosti liberalizovale svoje tržište; Srbija je otvorila sektor usluga njege kroz domove za stare, isključujući osobe sa posebnim potrebama i usluga dnevne njege djece, isključujući djecu i mlade osobe sa invaliditetom, dok je Sjeverna Makedonija otvorila usluge njege kroz domove za stare i osobe sa posebnim potrebama i usluge dnevne njege djece, uključujući dnevni boravak za osobe sa invaliditetom. Crna Gora nije otvorila ovaj sektor usluga.

- **Turizam** – bez ograničenja su hoteli, restorani, putničke agencije i usluge tur-operatera, dok Albanija primjenjuje uslov prebivališta od jedne godine za turističkog vodiča, a Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Srbija i Kosovo primjenjuju uslov državljanstva i prebivališta za turističkog vodiča;
- **Rekreativne, kulturne i sportske usluge** – bez ograničenja su privatno finansirane usluge novinskih agencija; biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge; sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje; i
- **Usluge transporta (isključujući kabotažu)** – za usluge pomorskog transporta je postignut visok nivo usaglašenosti; Crna Gora nije preuzela obavezu kod unutrašnjeg vodenog saobraćaja; usluge avio prevoza koje se odnose na održavanje i opravku aviona su bez ograničenja, dok jedino Sjeverna Makedonija nije omogućila prekogranično pružanje usluga, potpuno su liberalizovane pomoćne usluge u avio prevozu koje obuhvataju prodaju, marketing za usluge avio prevoza i kompjuterski sistem rezervacija; za usluge željezničkog transporta, isključujući usluge vezano za infrastrukturu je postignut visok nivo usaglašenosti osim kod prekograničnog pružanja ovih usluga; za usluge drumskog transporta je postignut visok nivo usaglašenosti, osim kod prekograničnog pružanja ovih usluga, za usluge cjelovodnog transporta obavezu su preuzeli samo Albanija, Sjeverna Makedonija i Moldavija; za pomoćne usluge za sve vrste transporta postignut visok nivo usaglašenosti osim kod prekograničnog pružanja ovih usluga.

Protokol se daje u prilogu ovog Izvještaja i čini njegov sastavni dio.

PREDLOG ZAKLJUČAKA:

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2019. godine usvojila Izvještaj o završenim pregovorima o zaključivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama uz Sporazum o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini.
2. Vlada Crne Gore je prihvatila tekst Dodatnog protokola 6 uz Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini.
3. Vlada Crne Gore ovlašćuje ministarku ekonomije, Dragicu Sekulić, da prihvati Dodatni protokol 6 uz Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini.

DODATNI PROTOKOL 6 O TRGOVINI USLUGAMA
UZ SPORAZUM O IZMJENI I PRISTUPANJU
CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI

Preambula

Strane Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (u daljem tekstu "Strane")

Imajući u vidu Preambulu, ciljeve navedene u članu 1 i Glavu VI (članovi 26 do 29) Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini 2006 (CEFTA 2006) vezano za trgovinu uslugama, uključujući elektronsku trgovinu, Strane će postepeno dostići progresivnu liberalizaciju njihovih tržišta usluga u skladu sa članom V Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (GATS) Svjetske trgovinske organizacije (STO);

Prepoznajući liberalizaciju roba i usluga u okviru CEFTA 2006 kao način za ostvarivanje ekonomskog razvoja i rasta u regionu širenjem međuregionalnih ulaganja i proizvodnih mogućnosti;

U želji da kreiraju povoljnije uslove za razvoj i diverzifikaciju trgovine između Strana i za promociju komercijalne i ekonomske saradnje u uslugama;

Pozivajući se na to da sektor usluga igra rastuću ulogu u ekonomijama i trgovini Strana, sa velikim potencijalom povećanja unutar-regionalne trgovine uslugama na uzajamno koristan način;

Nijedna odredba ovog Protokola neće se tumačiti tako da oslobađa Strane od njihovih prava i obaveza preuzetih u okviru međunarodnih sporazuma, uključujući postojeće regionalne i bilateralne sporazume o slobodnoj trgovini i STO Sporazum;

Dogovorile su se kako slijedi:

Član 1

Definicije

1. Za potrebe ovog Protokola:

- (a) "mjera" znači bilo koja mjera Strane, bilo u obliku zakona, pravila, procedure, odluke, administrativnog djelovanja ili u nekoj drugoj formi;
- (b) "pružanje usluge" uključuje proizvodnju, distribuciju, marketing, prodaju i pružanje usluge;
- (c) "mjere Strane koje pogađaju trgovinu uslugama" obuhvataju mjere u vezi sa:
 - (i) kupovinom, plaćanjem i korišćenjem usluge,
 - (ii) pristupom i korišćenjem, u vezi sa pružanjem usluge, onih usluga koje su, na zahtjev Strana, ponuđene javnosti uopšte;
 - (iii) prisustvom, uključujući komercijalno prisustvo, lica Strane koja pruža uslugu, na teritoriji druge Strane;
- (d) "komercijalno prisustvo" znači bilo koji tip poslovnog ili profesionalnog osnivanja, uključujući:

- (i) konstituisanje, otkupljivanje³ ili zadržavanje postojećeg pravnog lica, ili
- (ii) stvaranje ili zadržavanje postojeće filijale ili predstavništva, na teritoriji Strane sa ciljem pružanja usluge;
- (e) "sektor" usluge znači:
 - (i) u vezi sa specifičnom obavezom, jedan ili više, ili sve podsektore konkretne usluge, kako je navedeno u listi specifičnih obaveza Strane,
 - (ii) i uopšte, cijeli sektor jedne usluge, uključujući sve njegove podsektore;
- (f) "usluga druge Strane " obuhvata uslugu koja se pruža:
 - (i) sa teritorije ili na teritoriji druge Strane, ili u slučaju pomorskog saobraćaja, brodom registrovanim po zakonima druge Strane, ili koju pruža lice druge Strane pomoću broda i/ili njegovim korišćenjem u cjelini ili djelimično; ili
 - (ii) u slučaju pružanja usluge putem komercijalnog prisustva ili prisustva fizičkih lica druge Strane;
- (g) "pružalac usluge" znači bilo koje lice koje pruža uslugu;⁴
- (h) "monopolski pružalac usluge" znači bilo koje lice, javno ili privatno, koje na relevantnom tržištu na teritoriji Strane ovlašćeno ili formalno osnovano kao isključivi pružalac tih usluga uživa pravo, ili je formalno ili *de facto* osnovano kao isključivi pružalac te usluge;
- (i) "korisnik usluge" znači bilo koje lice koje prima ili koristi uslugu;
- (j) "lice" znači svako fizičko ili pravno lice;
- (k) "fizičko lice" znači fizičko lice Strana u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom;
- (l) "fizičko lice druge Strane" znači fizičko lice koje boravi na teritoriji te druge Strane ili neke druge Strane, i koje je prema zakonu te Strane: (i) državljanin druge Strane, ili (ii) ima pravo na stalni boravak u toj drugoj Strani;
- (m) "pravno lice" znači bilo koji subjekat koji je osnovan ili organizovan u skladu sa važećim zakonodavstvom, bez obzira da li posluje na profitabilnoj ili neprofitabilnoj osnovi, da li je u privatnoj ili u državnoj svojini ili država nad tim subjektom vrši nadzor, uključujući bilo koju kompaniju, korporaciju, trust, partnerstvo, preduzetnika, zajedničko ulaganje ili drugo poslovno udruženje i filijalu preduzeća;
- (n) "pravno lice druge Strane " znači:

pravno lice osnovano u skladu sa zakonima Strane, sa sjedištem, centralnom upravom ili glavnim sjedištem na teritoriji te Strane. Ako pravno lice ima samo svoju registrovanu kancelariju ili centralnu upravu na teritoriji neke od Strana, neće se

³ Pod izrazom "otkupljivanje" podrazumijeva se učešće kapitala u pravnom licu u cilju uspostavljanja ili održavanja trajnih ekonomskih veza.

⁴ U slučaju kada se usluga ne pruža direktno od strane pravnog lica, već kroz druge oblike komercijalnog prisustva, kao što su filijale ili predstavništva, pružalac usluga (tj. pravno lice) će, međutim, kroz takvo prisustvo ostvariti tretman koji se predviđa za pružaoce usluga u skladu sa ovim Protokolom. Takav tretman će se proširiti na oblik prisustva putem kojeg se usluga pruža i ne mora se pružati ostalim djelovima pružaoca usluge lociranim izvan teritorije pružanja usluge.

smatrati pravnim licem te Strane, osim ako se bavi značajnim poslovnim operacijama u toj Strani;

pravno lice je:

- (i) "u vlasništvu" lica jedne Strane, ako je više od 50% akcijskog kapitala u posjedu lica te Strane;
- (ii) "kontrolisano" od lica te Strane, ako takvo lice ima pravo da imenuje većinu njegovih direktora ili na drugi način legalno upravljaju njegovim poslovanjem;
- (iii) "povezana" sa drugim licem, onda kada kontroliše ili kada je ono pod kontrolom tog drugog lica; ili kada su i ono i to drugo lice pod kontrolom istog lica;
- (o) "podružnica" pravnog lica Strane znači pravno lice koje je pod efektivnom kontrolom drugog pravnog lica te Strane;
- (p) "filijala" pravnog lica Strane znači osnivanje poslovanja bez pravne sposobnosti koja izgleda kao trajna kao što je proširenje matičnog društva, ima upravu i materijalno je opremljena da pregovara o poslu s trećim stranama na način da ovo posljednje, i ako bude potrebno, ima pravnu povezanost sa matičnim društvom, sjedištem u inostranstvu, ne sarađuje direktno sa matičnim društvom, ali može obavljati poslove u mjestu osnivanja poslovanja koje predstavlja proširenje;
- (q) "direktni porezi" obuhvataju sve poreze na ukupni prihod, na ukupni kapital, ili na elemente prihoda ili kapitala, uključujući poreze na dobit od prenosa imovine, poreze na nekretnine, nasljedstva i poklone, kao i poreze na ukupni iznos nadnica ili plata koje preduzeće isplaćuje, kao i poreze na amortizaciju kapitala;
- (r) "Lista" označava Listu iz člana 6 i sastavni je dio Aneksa III;
- (s) "Specifična obaveza" označava specifičnu obavezu koja je sastavni dio Liste iz člana 6;
- (t) "usluge popravke i održavanja aviona" znače takve aktivnosti koje se obavljaju na avionu ili njegovom dijelu dok je on isključen iz saobraćaja i ne obuhvataju tzv. usluge održavanja linija;
- (u) "prodaja i marketing usluga vazdušnog saobraćaja" znači mogućnosti da avio prevoznik slobodno prodaje i plasira svoje usluge vazdušnog saobraćaja, uključujući sve aspekte marketinga kao što su istraživanje tržišta, oglašavanje i distribucija; Ove aktivnosti ne obuhvataju određivanje cijena usluga u vazdušnom saobraćaju, niti uslova za njihovu primjenu;
- (v) "kompjuterski sistem rezervacija (CRS)" obuhvata usluge koje obezbjeđuju kompjuterski sistemi koji sadrže informacije o redovima letenja vazdušnih prevoznika, slobodnim mjestima, cijenama i linijama, putem kojih se mogu vršiti rezervacije ili izdavati karte;
- (w) "saobraćajna prava" obuhvataju pravo na linijske i vanlinijske usluge i/ili prevoz putnika, tereta i pošte uz plaćanje ili najam iz, unutar, ili preko teritorije Strane, uključujući tačke slijetanja, maršute, tip transporta, kapacitete i kriterijume za uspostavljanje avio prevoznika, uključujući kriterijume kao što je broj, vlasništvo i kontrola.

Član 2

Obuhvat

1. Ovaj Protokol se primjenjuje na mjere Strana koje se odnose na trgovinu uslugama. Odnosi se na sve sektora usluga, osim na one navedene u stavu 4 ovog člana.
2. Za potrebe ovog Protokola, trgovina uslugama se definiše kao pružanje usluge:
 - (a) sa teritorije jedne Strane na teritoriju druge Strane;
 - (b) na teritoriji jedne Strane korisniku usluga bilo koje druge Strane;
 - (c) putem komercijalnog prisustva subjekata jedne Strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge Strane;
 - (d) od strane fizičkih lica jedne Strane, prisutnih na teritoriji neke druge Strane.
3. Za potrebe ovog Protokola:
 - (a) "mjere Strana" znače mjere koje donose:
 - (i) centralna, regionalna ili lokalna uprava i organi; i
 - (ii) nevladina tijela na koja su centralna, regionalna ili lokalna uprava ili organi prenijeli izvršnu funkciju.

U ispunjavanju svojih opštih i specifičnih obaveza po osnovu ovog Protokola, svaka Strana će preduzeti razumne mjere koje joj stoje na raspolaganju da bi osigurala da se regionalna i lokalna uprava i organi i nevladina tijela na njenoj teritoriji pridržavaju pomenutih obaveza;

 - (b) "usluge" obuhvataju sve usluge u bilo kojem sektoru osim usluga koje se pružaju u izvršavanju upravnih funkcija;
 - (c) Pod pojmom "usluga koje se pruža u izvršavanju upravnih funkcija" podrazumijeva se svaka usluga koja se ne pruža na komercijalnoj osnovi, niti u uslovima konkurencije većeg broja ponuđača usluga.
4. U vezi sa uslugama vazdušnog saobraćaja, ovaj Protokol se neće primjenjivati na mjere koje utiču na prava vazdušnog saobraćaja ili mjere koje utiču na usluge direktno vezane za ostvarivanje prava vazdušnog saobraćaja. Ovaj Protokol se odnosi na usluge popravke i održavanja aviona, prodaju i marketing usluga vazdušnog saobraćaja i usluge kompjuterskih sistema rezervacija (CRS).
5. Ovaj Protokol se neće primjenjivati na zakone ili zahtjeve kojima se reguliše nabavka usluga za potrebe vlade preko vladinih agencija, a bez namjere komercijalne preprodaje ili da se koriste u pružanju usluga za komercijalnu prodaju.
6. Ovaj Protokol se ne primjenjuje na subvencije i grantove Strane, uključujući kredite koje podržava vlada, garancije i osiguranje.

Član 3

Tretman najpovlašćenije nacije

1. Svaka Strana će odmah i bezuslovno, odobriti uslugama i pružaocima usluga druge Strane tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobrava sličnim uslugama i pružaocima usluga bilo koje treće strane.
2. Ako Strana odobri tretman uslugama i pružaocima usluga u skladu sa postojećim ili budućim međunarodnim sporazumima zaključenim sa trećom stranom, dotična Strana će, na zahtjev druge Strane, stupiti u pregovore kako bi u ovaj Protokol uključila tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji se pruža uslugama i pružaocima usluga u okviru predmetnog međunarodnog sporazuma.
3. Tretman dodijeljen uslugama i pružaocima usluga iz EU prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, ili prema Sporazumu o pridruživanju između Republike Moldavije i EU, biće izuzeti od obaveza predviđenih u stavovima 1 i 2. Tretman dodijeljen uslugama i pružaocima usluga iz EU prema domaćem zakonodavstvu koje je donijeto u svrhu pristupanja EU biće izuzet od obaveza predviđenih stavovima 1 i 2.
4. Ovaj Član se ne može tumačiti tako da sprečava bilo koju Stranu da dodijeli pogodnosti susjednim zemljama kako bi se olakšala razmjena ograničena na granične zone koje su lokalno proizvedene i potrošene.

Član 4

Pristup tržištu

1. U pogledu pristupa tržištu kroz načine pružanja usluga navedenih u članu 2, stav 2, svaka Strana će uslugama i pružaocima usluga svake druge Strane odobriti ne manje povoljan tretman od onog predviđenog rokovima, ograničenjima i uslovima koji su dogovoreni i navedeni u njenoj Listi specifičnih obaveza.
2. U sektorima u kojima je preuzeta obaveza pristupa tržištu, mjere koje Strana neće zadržavati ili usvajati ni na regionalno ograničenoj teritoriji, ni na cijeloj teritoriji, osim ako drugačije nije navedeno u njenoj Listi specifičnih obaveza, definišu se kao:
 - (a) ograničenja broja pružalaca usluga, bilo u obliku numeričkih kvota, monopola, ekskluzivnih pružalaca usluga ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba (economic needs tests);
 - (b) ograničenja ukupne vrijednosti uslužnih transakcija ili sredstava u obliku numeričkih kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;
 - (c) ograničenja ukupnog broja uslužnih transakcija ili ukupne količine uslužnog *outputa* izraženog u utvrđenim numeričkim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;⁵
 - (d) ograničenja ukupnog broja fizičkih lica koja mogu biti zaposlena u konkretnom sektoru usluga ili koja pružalac usluga može zaposliti, i koja su potrebna za pružanje konkretne usluge i koja su direktno u vezi sa tom uslugom, u obliku numeričkih kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;
 - (e) mjere koje ograničavaju ili zahtijevaju specifične forme pravnog lica ili *joint venture*

⁵ Podstav 2 (c) ne pokriva mjere kojima Strana ograničava inpute za pružanje usluga.

kroz koje pružalac usluga može da pruža uslugu; i

- (f) ograničenja učešća stranog kapitala izražena maksimalnim procentom stranog udjela u akcijama ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili ukupnog stranog ulaganja.

3. Nijedna Strana neće uvoditi nova ograničenja vezano za pružanje usluga kao što je definisano članom 2, stav 2, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Protokolom.

Član 5

Nacionalni tretman

1. U sektorima navedenim u Listi specifičnih obaveza i na koje se primjenjuju svi uslovi i kvalifikacije navedene u Listi, svaka Strana će uslugama i pružaocima usluga druge Strane, u pogledu svih mjera koje utiču na pružanje usluga, odobriti tretman ne manje povoljan od tretmana koji odobrava sopstvenim sličnim uslugama i pružaocima usluga.⁶

2. Strana može da zadovolji zahtjev iz stava 1, tako što će uslugama ili pružaocima usluga druge Strane odobriti formalno identičan tretman ili formalno različit tretman od tretmana koji odobrava svojim sličnim uslugama ili pružaocima usluga.

3. Formalno identičan ili formalno različit tretman smatraće se manje povoljnim ako se pomoću njega mijenjaju uslovi konkurencije u korist usluga ili pružalaca usluga te Strane u poređenju sa sličnim uslugama ili pružaocima usluga neke druge Strane.

Član 6

Lista specifičnih obaveza

1. Svaka Strana će u konsolidovanoj Listi specifičnih obaveza utvrditi specifične obaveze koje preuzima u skladu sa ovim Protokolom. U odnosu na sektore u kojima su preuzete ovakve obaveze, Lista specifičnih obaveza će sadržati:

- (a) uslove, rokove i ograničenja u odnosu na pristup tržištu;
- (b) uslove i kvalifikacije nacionalnog tretmana;
- (c) gdje je moguće, vremenski okvir za primjenu ovih obaveza; i
- (d) datum stupanja na snagu preuzetih obaveza.

2. Lista specifičnih obaveza Strana će biti u Aneksu III i činiće njegov sastavni dio.

Član 7

Izmjena Liste

Strane će, na pismeni zahtjev druge Strane Podkomitetu za trgovinu uslugama, održati konsultacije u vezi sa razmatranjem zahtjeva za izmjenu specifične obaveze Strane koja je uputila zahtjev. Konsultacije će biti održane u roku od tri mjeseca od obavještenja Podkomiteta za trgovinu uslugama. U konsultacijama, Strane će imati za cilj da osiguraju opšti nivo obostranih korisnih obaveza, koji nije manje povoljan za trgovinu od onog predviđenog Listom specifičnih obaveza prije održavanja konsultacija. Sve izmjene specifičnih obaveza se sprovode u skladu sa

⁶ Obaveze koje se podrazumijevaju na osnovu ovog člana se neće interpretirati kao poziv bilo kojoj Strani da kompenzuje nedostatke koji su rezultat stranog karaktera usluge ili pružaoca usluge.

procedurama predviđenim članom 47 CEFTA 2006.

Član 8

Kretanje fizičkih lica

1. Prava i obaveze Strana u vezi sa kretanjem fizičkih lica koja pružaju usluge će se primjenjivati u skladu sa Aneksom I ovog Protokola. Fizičkim licima obuhvaćenim specifičnom obavezom Strane biće dozvoljeno da pružaju usluge u toj Strani u skladu sa uslovima preuzete obaveze.
2. Ovaj Protokol se neće primjenjivati na mjere koje pogađaju fizička lica koja traže pristup tržištu rada Strane, niti će se primjenjivati na mjere u vezi sa državljanstvom, boravkom ili zapošljavanjem na stalnoj osnovi.
3. Ništa u ovom Protokolu neće spriječavati Stranu da primjenjuje mjere kojima se reguliše ulazak fizičkih lica na svoju teritoriju, ili njihov privremeni boravak, uključujući i one koje su potrebne radi zaštite integriteta i obezbjeđenja urednog prelaženja njenih granica, pod uslovom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi poništio ili umanjio koristi, koje bilo koja Strana ima na osnovu uslova datih u specifičnim obavezama.

Član 9

Transparentnost

1. Svaka Strana će objaviti odmah i najkasnije do dana stupanja na snagu, osim u vanrednim situacijama, sve relevantne mjere opšte primjene koje se odnose ili utiču na funkcionisanje ovog Protokola. Međunarodni sporazumi koje zaključi Strana koji se odnose ili utiču na trgovinu uslugama kojima je potpisnica potpisnica takođe će biti objavljeni.
2. Kada objavljivanje iz stava 1 nije izvodljivo, takve informacije se inače stavljaju na uvid javnosti.
3. Svaka Strana će osnovati kontakt tačku za usluge kao što je navedeno u članu 44 CEFTA 2006.
4. Svaka Strana će odmah i najmanje jednom godišnje obavijestiti Podkomitet za trgovinu uslugama o uvođenju bilo koje nove ili bilo koje izmjene postojećih zakona, propisa ili administrativnih smjernica koje značajno utiču na trgovinu uslugama obuhvaćenim njenim specifičnim obavezama u okviru ovog Protokola.
5. Svaka Strana će, u mjeri u kojoj je to izvodivo, unaprijed pružiti informacije o svim relevantnim mjerama opšte primjene koje Strana predlaže da usvoji kako bi omogućila drugim Stranama da daju svoje komentare o ovoj mjeri. Informacije će se dostaviti drugim Stranama putem Podkomiteta za trgovinu uslugama i kontakt tačaka za usluge.
6. Svaka Strana može obavijestiti Podkomitet za trgovinu uslugama o mjerama bilo koje druge Strane za koju smatra da utiču na funkcionisanje ovog Protokola.

Član 10

Domaća regulativa

1. U skladu sa odredbama ovog Protokola, Strane zadržavaju pravo da regulišu i usvajaju nove propise kako bi ispunili legitimne ciljeve politike.

2. U sektorima u kojima su preuzete specifične obaveze, svaka Strana osigurava da se sve mjere opšte primjene koje utiču na trgovinu uslugama sprovode na razuman, objektivan i nepristrasan način.

3. (a) Svaka Članica će podržavati ili uspostaviti, što je prije moguće, sudske, arbitražne ili upravne sudove ili postupke koji će, na zahtjev oštećenog pružaoca usluge, osiguravati brzo preispitivanje upravnih odluka koje utiču na trgovinu uslugama i kada je to opravdano donijeti odgovarajuća pravna sredstva. Kada takvi postupci nijesu nezavisni od institucije nadležne za donošenje predmetne odluke, Strana će obezbijediti da postupci omogućavaju objektivnu i nepristrasnu obnovu postupka.

(b) Odredbe podstava (a) neće se tumačiti na način da se od Strane zahtijeva uspostavljanje takvih sudova ili postupaka u slučaju kada bi to bilo nekonzistentno sa njenim ustavnim uređenjem ili prirodom njenog pravnog sistema.

4. U slučajevima kada se za pružanje usluge za koju je preuzeta specifična obaveza zahtijeva odobrenje, nadležna tijela Strane će, u razumnom roku od podnošenja zahtjeva, razmotriti u cjelini u skladu sa domaćim zakonima i propisima, obavijestiti podnosioca molbe o odluci po zahtjevu. Na zahtjev podnosioca, nadležna tijela Strane će, bez neopravdanog odlaganja, pružiti informaciju o statusu zahtjeva.

5. Kako bi se osiguralo da mjere koje se odnose na stručnost zahtjeva i postupaka, tehnički standardi i zahtjevi u pogledu dozvola, ne predstavljaju nepotrebne prepreke trgovini uslugama, Podkomitet za trgovinu uslugama će, putem odgovarajućih tijela koja može da osnuje, razraditi sve potrebne mjere. Cilj takvih mjera će biti, *inter alia*, da se osigura da takvi zahtjevi:

- (a) budu zasnovani na objektivnim i transparentnim kriterijumima kao što su stručnost i sposobnost za pružanje usluge;
- (b) ne budu veće opterećenje nego što je potrebno za osiguranje kvaliteta usluge;
- (c) u slučaju procedura za dobijanje dozvola, da procedura sama po sebi ne predstavlja ograničenje za pružanje usluge.

6. (a) U sektorima u kojima je Strana preuzela specifične obaveze, sve dok discipline iz stava 5 u ovim sektorima ne stupe na snagu, Strana neće tražiti dozvole, kvalifikacije i tehničke standarde kojima se poništavaju ili umanjuju obaveze na način koji:

- (i) nije u skladu sa kriterijumima iz podstavova 5(a), (b) ili (c); i
- (ii) nije razumno očekivati od te Strane u vrijeme kada su u tim sektorima preuzete specifične obaveze.

(b) Kod utvrđivanja da li je Strana u saglasnosti sa obavezama iz stava 6 (a), vodiće se računa o međunarodnim standardima relevantnih međunarodnih organizacija⁷ koje Strana primjenjuje.

7. U sektorima u kojima su preuzete specifične obaveze u profesionalnim uslugama, svaka Strana će obezbijediti adekvatne procedure za verifikaciju kompetentnosti profesionalaca druge Strane.

8. Strane će razmatrati pitanja domaćih propisa u roku od dvije godine od stupanja na snagu

⁷ Pojam "relevantne međunarodne organizacije" odnosi se na međunarodna tijela u kojima je članstvo otvoreno relevantnim tijelima svih Članica STO.

ovog Protokola. Na zahtjev jedne ili više Strana, Strane će ući u pregovore o domaćim regulativnim disciplinama koje će biti uključene u ovaj Protokol kao Aneks ili na drugi način.

Član 11

Priznavanje

1. U svrhu izvršavanja relevantnih standarda ili kriterijuma za odobravanje, izdavanje dozvole ili sertifikata za pružaoca usluge, svaka Strana može na zahtjev druge Strane da prizna obrazovanje ili stečeno iskustvo, uslove koji su zadovoljeni ili dozvole ili sertifikate izdate u drugoj Strani. Takva priznavanja mogu se bazirati na sporazumu ili aranžmanu sa Stranom o kojoj je riječ, ili se može samostalno priznavati.

2. Kada Strana priznaje, sporazumom ili aranžmanom, obrazovanje ili stečeno iskustvo, uslove koji su zadovoljeni ili dozvole ili izdate sertifikate na teritoriji treće strane, Strana će obezbijediti drugim Stranama adekvatnu priliku za pregovaranje njihovog pristupanja ovoj vrsti sporazuma ili aranžmana, postojećeg ili budućeg, ili za pregovaranje sličnog sporazuma ili aranžmana. Ako Strana vrši samostalno priznavanje, pružiće odgovarajuću priliku drugim Stranama da pokažu da obrazovanje, stečeno iskustvo, uslovi koji su zadovoljeni, odnosno dozvole ili izdati sertifikati na teritoriji drugih Strana, treba da budu priznati.

3. Strana neće vršiti priznavanje na način kojim bi se stvorila diskriminacija između Strana prilikom primjene njenih standarda i kriterijuma za odobravanje, dozvole ili sertifikate pružaocima usluga, ili indirektna ograničavanja trgovine uslugama.

4. Strane će zaključiti neophodne procedure za razvoj sporazuma o međusobnom priznavanju za regulisane profesije nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

Član 12

Monopoli i ekskluzivni pružaoci usluga

1. Svaka Strana će obezbijediti da svi monopolski pružaoci usluga na njenoj teritoriji pri pružanju monopolskih usluga na relevantnom tržištu ne djeluju na način nekonzistentan sa obavezama Strane prema članu 3 i preuzetim specifičnim obavezama.

2. Kada monopolski pružalac Strane konkuriše, direktno ili preko filijale, za pružanje usluge izvan okvira svojih monopolskih prava, a to je predmet specifičnih obaveza te Strane, Strana će obezbijediti da takav pružalac ne koristi svoj monopolski položaj u aktivnostima na njenoj teritoriji na način koji nije u skladu sa takvim obavezama.

3. Podkomitet za trgovinu uslugama može, na zahtjev Strane koja ima razloga da vjeruje da monopolski pružalac usluga druge Strane djeluje na način suprotan stavu 1 ili 2, da zahtjeva od te Strane koja uspostavlja, podržava ili daje odobrenja takvom pružaocu usluga, da pruži specifične informacije o relevantnim operacijama.

4. Odredbe ovog člana će se takođe primjenjivati i na slučajeve ekskluzivnih pružalaca usluga kada Strana, formalno ili *de facto*, (a) odobrava ili uspostavlja mali broj pružalaca usluga i (b) suštinski ograničava konkurenciju među ovim pružaocima usluga na svojoj teritoriji.

Član 13

Poslovna praksa

1. Strane priznaju da neki vidovi poslovne prakse pružalaca usluga, osim onih koji spadaju pod odredbe člana 12, mogu da naruše konkurenciju i time ograniče trgovinu uslugama.
2. Svaka Strana će, na zahtjev bilo koje druge Strane, započeti konsultacije u cilju eliminisanja prakse koja se odnosi na stav 1. Strana kojoj se dostavlja zahtjev, potpuno i sa razumijevanjem će razmotriti takav zahtjev i sarađivati preko dostavljanja javno dostupnih informacija nepovjerljive prirode, a od važnosti su za predmetno pitanje. Strana kojoj je dostavljen zahtjev će Strani koja je dostavila zahtjev, pružiti i druge dostupne informacije, u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom i prema zaključenom sporazumu o zaštiti povjerljivosti informacija sa Stranom, koja je tražila informacije.

Član 14

Plaćanja i transferi

1. Osim u slučajevima predviđenim u Članu 15, Strana neće primijenjivati ograničenja na međunarodne transfere i plaćanja za tekuće transakcije sa drugom Stranom vezano za specifične obaveze.
2. Ako Strana preuzme obavezu pristupa tržištu u vezi sa pružanjem usluge kroz načine navedene u članu 2, stav 2, i ako je prekogranično kretanje kapitala suštinski deo same usluge, ta Strana se time obavezala da će omogućiti kretanje kapitala na taj način. Ako Strana preuzme obavezu pristupa tržištu u vezi sa pružanjem usluge kroz načine navedene u članu 2, stav 2, time se obavezuje da će omogućiti srodne transfere kapitala na svojoj teritoriji.
3. Ništa u ovom Protokolu neće uticati na prava i obaveze članica Međunarodnog monetarnog fonda u skladu sa članovima Sporazuma MMF-a, uključujući upotrebu deviznog režima u skladu sa članovima Sporazuma MMF, pod uslovom da Strana ne nametne ograničenja ni na koju kapitalnu transakciju suprotno njenim specifičnim obavezama koje se odnose na ovakve transakcije, osim u skladu sa članom 15 ili na zahtjev MMF-a.

Član 15

Ograničenja radi zaštite platnog bilansa

1. Strane će nastojati da izbjegnu nametanje ograničenja na pružanje usluga radi zaštite platnog bilansa.
2. Svako ograničenje radi zaštite platnog bilansa koje Strana usvoji ili održava u skladu sa članom XII GATS-a smatraće se kompatibilnim sa ovim Protokolom.

Član 16

Opšta izuzeća

Pod uslovom da takve mjere ne budu primjenjivane na način kojim bi predstavljao sredstvo samovolje ili neopravedane diskriminacije među zemljama kada preovlađuju slični uslovi, niti prikrivena restrikcija međunarodne trgovine uslugama, ništa u ovom Protokolu neće spriječavati usvajanje ili sprovođenje u bilo kojoj Strani, mjera:

- (a) potrebnih za zaštitu javnog morala ili za održavanje javnog reda;⁸
- (b) potrebnih za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) potrebnih da se osigura usaglašenost sa zakonima ili propisima koji nijesu nekonzistentni sa odredbama ovog Protokola, uključujući one koje su u vezi sa:
 - (i) spriječavanjem prakse falsifikovanja i krivotvorenja, ili se bave efektima kršenja ugovora o uslugama;
 - (ii) zaštitom privatnosti lica u vezi sa obradom i distribucijom ličnih podataka i zaštitom povjerljivosti ličnih podataka i računa;
 - (iii) sigurnosti;
- (d) nekonzistentnih sa članom 5, pod uslovom da razlika u tretmanu ima za svrhu obezbjeđenje pravednog ili adekvatnog⁹ nametanja ili prikupljanja direktnih poreza od usluga i pružalaca usluga drugih Strana;
- (e) nekonzistentnih sa članom 3, pod uslovom da je razlika u tretmanu rezultat nekog sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili odredbe o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sadržanog u bilo kojem drugom međunarodnim sporazumu ili aranžmanu koji obavezuje Stranu.

Član 17

Izuzeci iz bezbjednosnih razloga

1. Ništa u ovom Protokolu neće biti formulisano tako:

- (a) da se od bilo koje Strane zahtijeva da dostavi bilo koju informaciju čije bi objavljivanje bilo suprotno njenim esencijalnim bezbjednosnim interesima; ili
- (b) da spriječava bilo koju Stranu od preduzimanja neke akcije koju smatra potrebnom za zaštitu svojih esencijalnih bezbjednosnih interesa:
 - (i) u vezi sa pružanjem usluga koje se obavljaju direktno ili indirektno u svrhu zadovoljavanja vojnih potreba;

⁸ Pozivanje na razloge za izuzeće radi zaštite javnog reda moguće je u slučaju prave i ozbiljne prijetnje jednom od fundamentalnih interesa društva.

⁹ Mjere koje imaju za cilj uvođenje pravednog ili efektivnog uvođenja ili prikupljanja direktnih poreza uključuju mjere koje Strana uvodi u svoj poreski sistem i koje se:

- (i) primjenjuju na nerezidentne pružaoce usluga prilikom utvrđivanja poreske obaveze nerezidenta po osnovu predmeta oporezivanja koji je porijeklom ili je smješten na teritoriji te Strane; ili
- (ii) primjenjuju na nerezidente kako bi se obezbjedilo prikupljanje poreza na teritoriji Strane; ili
- (iii) primjenjuju na nerezidente i na rezidente kako bi se spriječilo izbjegavanje poreza, uključujući i mogućnost oslobađanja; ili
- (iv) primjenjuju na korisnike usluga u ili sa teritorije druge Strane kako bi se obezbjedilo nametanje ili prikupljanje poreza na izvore sa teritorije Strane; ili
- (v) kako bi se napravila razlika među pružiocima usluga koji podliježu plaćanju poreza na predmete na koje se u svijetu plaća porez, od ostalih pružalaca usluga, uz uvažavanje razlike u poreskoj osnovici kod jednih i drugih; ili
- (vi) utvrdio, locirao i odredio dio dohotka, profita, dobitka, gubitka ili kredita rezidentnih lica ili filijala, ili izmjenu lica ili filijala koje su povezane u istom pravnom licu, sa ciljem da se zaštiti osnovica same Strane.

Poreski pojmovi ili pojmovi u smislu stava (d) i u ovoj fusnoti određeni su u skladu sa poreskim definicijama i konceptima, ili ekvivalentnim ili sličnim definicijama i konceptima, prema domaćem zakonu Strane koja usvaja mjeru.

- (ii) u vezi sa fisionim i fuzionim materijalima ili materijalima iz kojih se ovi dobijaju;
- (iii) preduzetim za vrijeme rata ili drugom vanrednom stanju u međunarodnim odnosima;

ili

- (c) da spriječava bilo koju Stranu da preduzme akcije u izvršavanju njenih obaveza prema Povelji Ujedinjenih nacija za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti.

2. Podkomitet za trgovinu uslugama će biti informisan u najvećem mogućem obimu, o mjerama preduzetim u skladu sa stavovima 1(b) i (c) i njihovom prestanku.

Član 18

Saradnja u oblasti elektronske trgovine

1. Strane su saglasne da promovišu razvoj elektronske trgovine između njih, posebno kroz saradnju na pitanjima koja se tiču elektronske trgovine u skladu sa odredbama ovog Protokola priznajući da elektronska trgovina povećava trgovinske mogućnosti u mnogim sektorima.

2. Strane su saglasne da razvoj elektronske trgovine mora biti u potpunosti kompatibilan sa najvišim međunarodnim standardima zaštite podataka kako bi se osiguralo povjerenje korisnika elektronske trgovine.

3. Strane su saglasne da se isporuke elektronskim sredstvima smatraju pružanjem usluga u smislu člana 2 stav 2 (a) i ne podliježu carini.

4. Strane će održavati dijalog o regulatornim pitanjima koja se tiču elektronske trgovine, koja će se, između ostalog, baviti sljedećim pitanjima:

- (a) priznavanje sertifikata o elektronskim potpisima koji se izdaju javnosti i olakšavanje prekograničnih usluga certifikacije;
- (b) odgovornost pružalaca posredničkih usluga u pogledu prenosa ili skladištenja informacija;
- (c) tretman neželjenih elektronskih komercijalnih komunikacija;
- (d) zaštitu potrošača u oblasti elektronske trgovine; i
- (e) bilo koje drugo pitanje relevantno za razvoj elektronske trgovine.

5. Takva saradnja može biti u obliku razmjene informacija o odgovarajućem domaćem zakonodavstvu Strana o ovim pitanjima, kao i o implementaciji takvog zakonodavstva.

Član 19

Uskraćivanje koristi

Strana može odbiti korist ovog Protokola na pružaoca usluga druge Strane kada se utvrdi da se usluga pruža u toj Strani od strane pravnog lica koje je u vlasništvu ili pod stvarnom kontrolom lica treće zemlje koje nema suštinsko poslovanje na teritoriji druge Strane.

Član 20

Razmatranje

1. U cilju dalje liberalizacije trgovine uslugama između njih, posebno eliminacije svih suštinskih diskriminacija u periodu od pet godina, Strane će razmatrati svoje liste specifičnih obaveza, posebno uzimajući u obzir liberalizaciju i tekući aktivnosti pod pokroviteljstvom STO-a. Prvo takvo razmatranje će biti najkasnije u roku od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

2. Redovni pregledi nivoa liberalizacije Strana u skladu sa stavom 1 uzeće u obzir procjenu stepena restriktivnosti mjera koje pogađaju trgovinu uslugama korišćenjem metodologije Svjetske banke i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

Član 21

Podkomitet za trgovinu uslugama

Podkomitet za trgovinu uslugama, osnovan u skladu sa članom 41, stav 5 CEFTA 2006, će omogućiti i nadgledati primjenu ovog Protokola.

Član 22

U skladu sa članom 47, stav 1 CEFTA 2006 ovaj Protokol čini sastavni dio CEFTA 2006.

Član 23

Aneksi

Sljedeći Aneksi čine sastavni dio ovog Protokola:

Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe;

Aneks II - Regulatorni principi vezano za telekomunikacije; i

Aneks III - Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana.

Član 24

Stupanje na snagu

1. Ovaj Protokol je predmet ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja u skladu sa zahtjevima predviđenim domaćim zakonodavstvom Strana. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja biće deponovani kod Depozitara.

2. Ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon deponovanja trećeg instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

3. Za svaku Stranu koja deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja nakon datuma deponovanja trećeg instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon dana na koji predmetna ta Strana deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja.

4. Svaka Strana može, ukoliko to njeno zakonodavstvo dozvoljava, privremeno primjenjivati ovaj Protokol do podnošenja instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja u skladu sa stavom 1 ovog člana. O privremenoj primjeni ovog Protokola biće obaviješten Depozitar.

KAO POTVRDU NAVEDENOG, punomoćnici svih CEFTA Strana, za to propisno ovlašćeni, usvojili su ovaj Protokol.

Sačinjeno u, dana, u jednom autentičnom primjerku na engleskom jeziku, koji će biti deponovan kod Depozitara CEFTA 2006 koji će proslijediti sertifikovane kopije svim Stranama.

ANEKS I

Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe

Ovaj Aneks se primjenjuje na mjere koje Strane preduzimaju u pogledu ulaska i privremenog boravka na njihovim teritorijama ključnog osoblja, pripravnika visokoškolaca, prodavaca usluga, pružalaca ugovornih usluga, nezavisnih stručnjaka i posjetilaca sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe.

Odjeljak I

Ključno osoblje, pripravnici visokoškolci, prodavci usluga, pružaoci ugovorenih usluga i nezavisni stručnjaci

1. U skladu sa ciljevima ovog Protokola, Strane su saglasne da dozvole privremeni ulazak i boravak na svojim teritorijama sljedećim kategorijama fizičkih lica, i to u skladu sa doljenavedenim uslovima: (a) ključno osoblje; (b) pripravnici visokoškolci; (c) prodavci usluga; (d) pružaoci ugovorenih usluga; and (e) nezavisni stručnjaci.
2. Za svaki sektor koji podliježe liberalizaciji u skladu sa 4 ovog Protokola i u skladu sa izuzecima navedenim u Aneksu III Strane dozvoljavaju privremeni ulazak i boravak sljedećim kategorijama fizičkih lica.
3. **“Ključno osoblje”** znači fizička lica zapošljena u pravnom licu Strane, izuzev u neprofitnoj organizaciji, koja su odgovorna za uspostavljanje odgovarajuće kontrole, upravljanje i rad kompanije.

Ključno osoblje čine poslovni posjetioci odgovorni za uspostavljanje kompanije i transferi unutar korporacija. Privremeni ulazak i boravak ključnog osoblja je dozvoljen na period od šest mjeseci u toku bilo kojeg dvanaestomjesečnog perioda za poslovne posetioce; i tri godine, u prvoj instanci, u slučaju transfera unutar korporacija. Ulazak i boravak lica putem transfera unutar korporacija se produžuje na dodatne dvije godine, tako da ukupni period ne bude duži od pet godina.

(a) **“Poslovni posjetioci”** znači fizička lica koja rade na vodećim funkcijama u pravnom licu, koja su odgovorna za uspostavljanje kompanije. Oni se učestvuju u direktnim transakcijama sa opštom javnošću i ne primaju naknadu od izvora koji se nalazi u Strani domaćinu; i

(b) **“Transferi unutar korporacija”** znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica Strane ili su partner u istom najmanje godinu dana i koja su privremeno premještena u kompaniju (uključujući podružnice ili filijale) na teritoriji druge Strane. Ta fizička lica pripadaju jednoj od sljedećih kategorija:

- (i) **Menadžeri** su fizička lica koja rade na vodećim funkcijama u pravnom licu, koji primarno upravljaju rukovođenjem kompanije, koja je pod direktnim nadzorom ili upravljanjem, u preduzeću ili njihovom ekvivalentu, što obuhvata sljedeće:
 - (a) upravljanje osnivanjem odjeljenja ili manje organizacione jedinice;
 - (b) nadgledanje i kontrolu rada drugih nadzornika, stručnjaka ili menadžera; i
 - (c) posjedovanje ovlašćenja da zaposle i otpuste ili preporuče zaposlenje, otpuštanje zaposlenih ili druge aktivnosti u vezi sa kadrom.
- (ii) **Specijalisti** su fizička lica koja rade u pravnom licu i koja posjeduju specijalizovana znanja koja su od ključnog značaja za proizvodnju kompanije, istraživačku opremu, tehnike ili upravljanje. U procjeni takvog znanja, u obzir će se uzeti ne samo posebno znanje od značaja za kompaniju, već i to da li lice posjeduje visok

nivo stručnosti za vrstu posla ili trgovine koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući i članstvo u akreditovanim udruženjima te struke.

4. **“Pripravnici visokoškolci”** znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica Strane na period od najmanje jedne godine, koja posjeduju univerzitetsku diplomu i privremeno su premještena u kompaniju na teritoriji druge Strane, u svrhe karijernog napredovanja ili u svrhu obuke u domenu poslovnih tehnika ili metoda. Od kompanije prijemnice se može zatražiti da dostavi program obuke za period boravka na prethodno odorenje, pokazavši time da je svrha boravka obuka koja odgovara nivou univerzitetske spreme.

Privremeni ulazak i boravak pripravnika visokoškolaca može biti u trajanju do jedne godine.

5. **“Prodavci usluga”** znači fizička lica koja nijesu predstavnici pružaoca usluga Strane koja traži privremeni ulazak na teritoriji druge Strane u svrhu pregovaranja prodaje usluga ili sklapanja ugovora o prodaji usluga za tog pružaoca usluga. Oni nijesu uključeni u direktnu prodaju opštoj javnosti i ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi u Strani domaćinu.

Strane dozvoljavaju privremeni ulazak i boravak prodavaca usluga u periodu do šest mjeseci u bilo kojem dvanaestomjesečnom periodu.

6. **“Pružaoци ugovornih usluga”** znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica Strane koje nema kompaniju na teritoriji druge Strane i koja je zaključila *bona fide* ugovor o pružanju usluga sa korisnikom u toj Strani, što nalaže prisustvo zaposlenih na privremenoj osnovi u toj Strani kako bi se realizovao ugovor o pružanju usluga. Ovako ugovorene usluge u skladu su za zakonima, propisima i zahtjevima Strane u kojoj se ugovor izvršava.

Pružaoци ugovornih usluga kojima je dozvoljen ulazak u svrhu pružanja usluga u Strani podliježu uslovima koji su definisani u nastavku:

- (a) Fizička lica moraju se uključiti u pružanje usluga na privremenoj osnovi kao zaposleni u pravnom licu, koje je pribavilo ugovor o pružanju usluga u drugoj Strani.
- (b) Fizičko lice treba da ima najmanje dvije godine iskustva u određenoj oblasti koja je predmet ugovora o pružanju usluga.
- (c) Fizička lica koja ulaze u drugu Stranu moraju da posjeduju stručne kvalifikacije u slučajevima kada je to potrebno radi vršenja radnje u skladu sa zakonom, propisima i zahtjevima Strane u kojoj se usluga pruža.
- (d) Fizičko lice ne prima naknadu za pružanje usluga izuzev naknade koju plaća pružalac ugovorne usluge tokom njegovog boravka u drugoj Strani.
- (e) Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u Strani u pitanju odnosi se na period u trajanju ne dužem od šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu ili na period važenja ugovora, koji god od ta dva je kraći.
- (f) Broj lica koja su obuhvaćena ugovorom o pružanju usluga nije veći nego broj koji je neophodan za izvršenje ugovora, kako nalažu zakoni, propisi i zahtjevi Strane u kojoj se usluga pruža.

7. **“Nezavisni stručnjaci”** znači fizička lica uključena u pružanje usluga i registrovana kao samozapošljena lica na teritoriji Strane, a koja su zaključila *bona fide* ugovor o pružanju usluga sa korisnikom u drugoj Strani, što nalaže njihovo prisustvo na privremenoj osnovi u toj Strani kako bi izvršili ugovor o pružanju usluga.

Nezavisni stručnjaci kojima je dozvoljen ulazak radi pružanja usluga u Strani podliježu uslovima koji su definisani u nastavku:

- (a) Fizička lica moraju biti uključena u pružanje usluga na privremenoj osnovi kao samozapošljena lica registrovana u drugoj Strani i moraju imati pribavljen ugovor o pružanju usluga na period u trajanju ne dužem od dvanaest mjeseci.
- (b) Fizička lica koja ulaze u Stranu moraju posjedovati, na datum predaje prijave za ulazak u drugu Stranu, najmanje tri godine profesionalnog iskustva u sektoru aktivnosti koji je predmet ugovora.
- (c) Fizička lica koja ulaze u drugu Stranu moraju da posjeduju stručne kvalifikacije u slučaju kada je to potrebno za vršenje aktivnosti u skladu sa zakonom, propisima ili zahtjevima Strane u kojoj se pruža usluga.
- (d) Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u Strani u pitanju odnosi se na period u trajanju ne dužem od šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu ili na period važenja ugovora, koji god od ta dva je kraći.

8. Strana ne održava niti usvaja bilo kakva ograničenja ukupnog broja fizičkih lica koje pravno lice može premjestiti kao ključno osoblje ili pripravnike visokoškolce u konkretnom sektoru u smislu brojčanih kvota ili putem postavljanja ispitivanja ekonomskih potreba ili ispitivanja tržišta rada ili bilo kakvih diskriminatorских ograničenja. Strana ne zahtijeva da kompanije imenuju na rukovodećim funkcijama fizička lica određene nacionalnosti.

Odjeljak II

Posjetioци sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe

1. Strane omogućavaju, u skladu sa svojim odnosnim pravnim propisima, ulazak i privremeni boravak na svojim teritorijama posjetiocima sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe iz druge Strane, u zavisnosti od slučaja, u cilju vršenja sljedećih aktivnosti:

- (a) Istraživanje i projektovanje: Stručna, naučna i statistička istraživanja u ime kompanije osnovane na teritoriji druge Strane;
- (b) Marketinško istraživanje: Osoblje koje sprovodi istraživanje ili analizu, uključujući marketinško istraživanje, u ime kompanije osnovane na teritoriji druge Strane;
- (c) Obuke-seminari: Osoblje kompanije u Strani koji uđu na teritoriju druge Strane dobijaju obuku u dijelu tehnika i radnih praksi kojima se koriste kompanije ili organizacije u toj Strani, pod uslovom da je obuka ograničena samo na posmatranje, upoznavanje i podučavanje u učionici;
- (d) Sajmovi i izložbe: Osoblje prisustvuje sajmu u svrhu promovisanja svoje kompanije ili njenih proizvoda ili usluga;
- (e) Prodaja: Zastupnici i agenti prodaje uzimaju narudžbe ili pregovaraju o ugovorima za robe u imenu kompanije koja se nalazi na teritoriji druge Strane, ali nijesu uključeni u isporuku robe;
- (f) Kupovina: Kupci kupuju za kompaniju ili menadžment i nadzorno osoblje uključujući se u komercijalne transakcije koje se odvijaju na teritoriji druge Strane;
- (g) Sastanci i konsultacije: Fizička lica prisustvuju sastancima ili konferencijama ili su uključena u konsultacije sa poslovnim saradnicima.

2. Licima koja su uključena u gorenavedene aktivnosti može se dodijeliti privremeni ulazak u Stranu kao posjetiocima sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe ukoliko oni nijesu uključeni u prodaju svoje robe ili usluga opštoj javnosti ili u snabdijevanje sopstvenim robama ili uslugama, te ne primaju u svoje ime nakandu iz izvora koji se nalazi u Strani gdje oni privremeno borave, i nijesu uključeni u snabdijevanje uslugama u okviru ugovora koji je zaključen između pravnog lica koje nije komercijalno prisutno u Strani gdje posjetioci sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe privremeno borave pri čemu je korisnik u drugoj Strani.

3. Ovaj ulazak i privremeni boravak na njihovim teritorijama, u slučaju kada je odobren, odnosi se na period do šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu.

ANEKS II

Regulatorni principi vezano za telekomunikacije

U nastavku su definicije i principi regulatornog okvira za telekomunikacijske mreže i usluge.

Definicije

"Telekomunikacije" znače prenos i prijem signala preko bilo kojeg elektromagnetnog sredstva.

"Javne usluge telekomunikacionog prenosa" znače bilo koju telekomunikacionu uslugu koju Strana treba da, eksplicitno ili *de facto*, ponudi javnosti uopšte. Takve usluge mogu da uključe, između ostalog, telegraf, telefon, teleks i prenos podataka za koji je karakteristično da podrazumjeva prenos u realnom vremenu, od polazne tačke sa koje se informacija pruža, između dvije ili više tačaka, bez bilo kakve promjene od ulaska do izlaska, u formi ili sadržaju pružene informacije.

"Javna prenosna telekomunikaciona mreža" znači javnu telekomunikacionu infrastrukturu kojom se omogućava telekomunikacija među određenim izlaznim tačkama mreže.

"Korisnici" znače korisnike usluge i pružaoce usluge.

"Osnovna sredstva" znače sredstva javne telekomunikacione mreže ili usluge koje:

- a) pruža isključivo ili većim dijelom jedan ili ograničeni broj operatora; i
- a) nije moguće ekonomski ili tehnički nadomjestiti da bi se pružala usluga.

"Operator sa značajnom tržišnom snagom" je operater koji ima mogućnost da materijalno utiče na uslove učestvovanja (koji se odnose na cijenu i pružanje usluge) na relevantnom tržištu osnovnih telekomunikacionih usluga, putem: a) kontrole ključnih elemenata; ili b) korištenjem svoje pozicije na tržištu.

1. Mjere zaštite slobodnog tržišnog ponašanja

Sprečavanje netržišnog ponašanja u telekomunikacijama

Odgovarajuće mjere će se sprovoditi u svrhu sprječavanja operatera koji su, pojedinačno ili zajedno, operatori sa značajnom tržišnom snagom, uključeni ili nastavljaju sa netržišnim ponašanjem. Gore navedeno netržišno ponašanje uključuje pogotovo:

- a) netržišno uzajamno subvencioniranje;
- b) korištenje informacije dobijene od konkurencije s netržišnim učinkom; i
- c) ne pružanje, ostalim operaterima pravovremeno, tehničkih informacija o osnovnim sredstvima i komercijalno značajnih informacija koje su im neophodne kako bi pružali usluge.

2. Interkonekcije

- 2.1. Ovaj se dio primjenjuje na interkonekciju s operaterima javnih telekomunikacionih mreža ili pružaocima usluga kako bi se korisnicima jednog operatera omogućilo komuniciranje s korisnicima drugog operatera i pristup uslugama koje pruža drugi operater pri čemu su preuzete posebne obaveze.

2.2. Interkonekcija koje se mora osigurati

Interkonekcija između vodećih operatera će se osigurati na bilo kojoj tački mreže gdje je to tehnički izvodljivo. Takva interkonekcija će biti omogućena:

- a) na nediskriminatornoj osnovi, uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i po cijenama i kvalitetima koji nisu manje povoljni od onih za svoje vlastite slične usluge ili za slične usluge nepovezanih pružalaca usluga ili za svoje podružnice ili ostale afilijacije;
- b) pravovremeno, u rokovima, uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i po cijenama zasnovanim na troškovima koji su transparentni, razumni, vodeći računa o ekonomskoj izvodljivosti, kao i dovoljno međusobno nevezani kako pružalac ne bi morao plaćati sastavne dijelove mreže ili sredstva koja mu nisu potrebna da bi mogao pružiti uslugu;
- c) na zahtjev, na tačkama dodatnim u odnosu na završne tačke mreže koje nudi većini korisnika, te koje podliježu troškovima koji odražavaju troškove izgradnje neophodnih dodatnih sredstava.

2.3. Javna dostupnost postupaka za pregovore o interkonekciji

Postupci koji se primjenjuju za interkonekciju sa vodećim operaterima će biti javno dostupni.

2.4. Transparentnost ugovora o interkonekciji

Operatori sa značajnom tržišnom snagom moraju osigurati da ugovori o interkonekciji i referentne ponude za interkonekciju budu javno dostupni.

2.5. Interkonekcija: rješavanje sporova

Operater koji zahtijeva interkonekciju s operatorom sa značajnom tržišnom snagom, moći će se obratiti:

- a) u bilo koje vrijeme; ili
- b) u razumnom vremenskom razdoblju koje će biti javno poznato nezavisnom domaćem tijelu,

a to može biti regulatorno tijelo prema stavu 5, radi rješavanja sporova u vezi s odgovarajućim rokovima, uslovima i cijenama za interkonekciju unutar razumnog razdoblja, u obimu u kojem one nisu bile ranije uspostavljene.

3. Univerzalne usluge

Bilo koja Strana ima pravo definisati vrstu obaveze univerzalne usluge koju želi pružati. Takve obveze se neće smatrati netržišnim ponašanjem *per se*, pod uslovom da se sprovode na transparentni, nediskriminatorni i konkurentno neutralan način te da nisu više opterećujuće nego što je to potrebno za takvu vrstu univerzalne usluge kako je definiše Strana.

4. Javna dostupnost kriterijuma za dozvole

U slučaju kada je potrebna dozvola, sljedeće će biti javno dostupno:

- a) svi kriterijumi za dobijanje dozvole, te vremenski rok koji je normalno potreban kako bi se donijela odluka koji se odnosi na zahtjev za dobijanje dozvole.
- b) rokovi i uslovi za individualne dozvole

Razlog odbijanja dozvole bit će saopšten podnosiocu zahtjeva na njegov zahtjev.

5. **Nezavisno regulatorno tijelo**

Regulatorno tijelo odvojeno je i nije odgovorno nijednom pružaocu osnovnih telekomunikacionih usluga. Odluke i postupci regulatornog tijela će biti nepristrasni u odnosu na sve tržišne učesnike.

6. **Dodjela i korištenje ograničenih dobara**

Bilo koji postupak za dodjelu i korištenje ograničenih dobara, uključujući frekvencije, brojeve i pravo na prolaz, će biti izvršeni na objektivan, pravovremen, transparentan i nediskriminatoran način. Tekuće stanje dodijeljenih frekvencija će biti javno dostupno, ali se neće zahtijevati detaljna informacija o frekvencijama dodijeljenim za specifične potrebe Vlade.

ANEKS III

Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana

NAPOMENE S OBJAŠNJENJEM

Ova "Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana" je bazirana na UN Centralnoj klasifikaciji proizvoda (CPC) koja se koristi u pregovorima u okviru Svjetske trgovinske organizacije, ali takođe i sadrži neke usluge navedene u CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

Ova Lista je u skladu sa praksom GATS-a i ukazuje samo na one sektore i podsektore usluga u kojima Strane preuzimaju obaveze. U pogledu obaveza pristupa tržištu i nacionalnog tretmana, različiti načini pružanja usluga navedeni u Listu su sljedeći:

Način 1: sa teritorije jedne Strane na teritoriju druge Strane;

Način 2: na teritoriji jedne Strane korisniku usluga bilo koje druge Strane;

Način 3: putem komercijalnog prisustva subjekata jedne Strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge Strane; i

Način 4: od strane fizičkih lica jedne Strane, prisutnih na teritoriji neke druge Strane.

Za potrebe ove Liste, kada su obaveze preuzete od svih Strana potpisnica CEFTA 2006, navedeno je „Sve CEFTA Strane“. U suprotnom, obaveze pojedinačnih strana naznačene su sljedećim skraćenicama u nastavku, po redosledu navedenom u Preambuli CEFTA 2006, ali isključujući Strane koje su se povukle iz Sporazuma u skladu sa članom 51.

Strana 1 – SI

Strana 2 – SII

Strana 3 – SIII

Strana 4 - SIV

Strana 5 – SV

Strana 6 – SVI

Strana 7 – SVII

A. HORIZONTALNE OBAVEZE

1. Akvizicija zemljišta i nekretnina

SI – Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu posjedovati prirodne resurse i poljoprivredno zemljište, šumsko i šumsko zemljište u vlasništvu države ili zemljište u pograničnim i vojnim područjima u **SI**. Fizička i pravna lica druge Strane imaju pravo da kupuju nepoljoprivredno zemljište u vlasništvu države, pod uslovom da je vrijednost ulaganja u predmetno zemljište tri puta veća od vrijednosti nepoljoprivrednog zemljišta u **SI**.

SII – Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu sticati i posjedovati nekretnine u **SII** osim ako se stečena imovina odnosi na isporuku usluge i pod uslovom reciprociteta između **SII** i Strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Poljoprivredno zemljište ne može biti u vlasništvu fizičkih ili pravnih lica druge Strane.

SIII – Fizička i pravna lica druge Strane mogu, pod uslovom reciprociteta između **SIII** i Strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani, sticati pravo vlasništva na stanu, zgradi i poslovnim prostorima, i pravo na vlasništvo ili dugoročni zakup građevinskog zemljišta na teritoriji **SIII**. Fizička i pravna lica druge Strane mogu steći pravo na dugoročni zakup poljoprivrednog zemljišta na teritoriji **SIII**, pod uslovom reciprociteta između **SIII** i Strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina. Sve akvizicije zahtijevaju odobrenje nadležnih ministarstava.

SIV – Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina. Fizička i pravna lica druge Strane mogu kupovati zemljište u **SIV**, osim poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

SV – Fizička i pravna lica druge Strane mogu posjedovati nekretnine u **SV**, osim poljoprivrednog zemljišta i nekretnina u ograničenim područjima.

SVI – Poljoprivredno zemljište ne može biti u vlasništvu fizičkog i pravnog lica druge Strane. Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu sticati i posjedovati nekretnine u **SVI** osim ako se stečena imovina odnosi na isporuku usluge i pod uslovom reciprociteta između **SVI** i Strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina.

SVII – Fizička i pravna lica druge Strane mogu sticati prava svojine na nekretninama u **SVII**, osim ako nije drugačije propisano zakonom (nediskriminatorna ograničenja). Ograničenja se odnose na poljoprivredno i šumsko zemljište.

2. Kretanje kapitala

SIII – **SIII** zadržava pravo zadržavanja ograničenja u vezi sa depozitnim poslovima rezidenata, rezidentnim operacijama vezanim za ulaganje u nekretnine i hartijama od vrijednosti u inostranstvu.

3. Registracija kompanija

Sve CEFTA Strane—Predstavništvo je dio društva bez statusa pravnog lica. Takve kancelarije mogu se baviti samo istraživanjem tržišta, promotivnim ili reprezentativnim aktivnostima. Oni ne mogu obavljati komercijalne aktivnosti.

SII – U oblastima medija (televizija, radio, novine), trgovine i proizvodnje oružja, eksploziva i vojne opreme, procenat stranog kapitala ne smije biti veći od četrdeset devet (49) procenata.

SVI - Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu imati većinsko vlasništvo u preduzećima koja se bave trgovinom oružjem i municijom, ili u preduzećima koja su uspostavljena u ograničenim područjima (kao što su pogranični pojas, nacionalni parkovi, vojne oblasti) i moraju imati odobrenje nadležnog ministarstva za investicije. Fizička i pravna lica druge Strane mogu osnivati ili ulagati u takva preduzeća samo sa domaćim licem kada ispune gore navedeni zahtjev.

4. Komunalne djelatnosti

Sve CEFTA Strane: Usluge koje se smatraju komunalnim uslugama na nacionalnom ili lokalnom nivou mogu biti predmet javnih monopola ili ekskluzivnih prava koja se dodjeljuju privatnom operateru. One mogu postojati u sljedećim oblastima: usluge u energetici, usluge vodovoda, usluge javnog transporta i pomoćne usluge u svim vidovima transporta, naučne i tehničke konsultantske usluge, usluge istraživanja i razvoja vezano za društvene i humanističke nauke, tehničko testiranje i analize, usluge zaštite životne sredine, usluge zaštite životne sredine, javne usluge zdravstvu i javne socijalne usluge, komunikacione usluge i javne usluge u obrazovanju. Ekskluzivna prava u ovim uslugama se mogu dodijeliti nacionalnim ili lokalnim privatnim operaterima na preferencijalnoj osnovi.

5. Prisustvo fizičkih lica

Sve CEFTA Strane osim SV: Ne obavezujemo se, osim za mjere koje se odnose na ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija fizičkih lica koja pružaju usluge: ključno osoblje (poslovni posjetioci, transferi između korporacija) pripravnici visokoškolski; prodavci usluga; pružaoci ugovornih usluga; nezavisni stručnjaci; i kratkoročni posjetioci u poslovne svrhe kao što je definisano Aneksom 1 Dodatnog Protokola 6 o trgovini uslugama.

SV:

Da bi ispunila svoje obaveze iz Aneksa 1 Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama, SV ne može da se koristi prava i obaveze tokom prelaznog perioda od osamnaest (18) meseci od datuma stupanja na snagu ovog protokola za SV. Tokom tog perioda, SV će primjenjivati sljedeće obaveze u pogledu prisustva fizičkih lica na sve CEFTA Strane pod uslovom reciprociteta.

SV preuzima obaveze koje se odnose na ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija fizičkih lica:

(i) Transferi između korporacija (ICT)

Ulazak i boravak od najviše tri godine će biti dodijeljen osobama koje prelaze između korporacije i njenih podružnica i filijala a koje:

- su bile zaposlene kod pravnog lica osnovanog u Republici Turskoj najmanje jednu godinu neposredno prije zaposlenja u Crnoj Gori;
- su privremeno premješteni radi pružanja usluga u Crnoj Gori, u podružnici ili filijali koja pruža usluge; i
- su menadžeri, direktori ili specijalisti, kao što je definisano u nastavku.

Menadžeri su lica koja rade na višem položaju, a koja prvenstveno upravljaju kompanijom, uključujući (a) upravljanje osnivanjem kompanije, ili odjeljenja ili pod-odjeljka kompanije; (b) nadgledanje i kontrola rada drugih nadzornika, profesionalaca ili menadžera; i (c) posjedovanje ovlašćenja da zaposle i otpuste ili preporučie zaposlenje, otpuštanje zaposlenih ili druge povezane aktivnosti (kao što su unapređenja ili odobrenje odsustva), i imaju diskreciono pravo vođenja dnevnih aktivnosti. Menadžeri ne podrazumijevaju najviši nivo kontrole, osim ako zaposleni koji se kontrolišu nisu profesionalci, koji obavljaju zadatke u vezi sa direktnim pružanjem usluge. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

Direktori su lica u okviru organizacije, koja prvenstveno upravljaju organizacijom, definišu ciljeve i poslovnu politiku organizacije, uživaju široku slobodu u donošenju odluka, i odgovorni su višem nivou direktora, upravnom odboru ili akcionarima. Direktori ne obavljaju zadatke koji se odnose na konkretno pružanje usluga. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

Specijalisti su lica koja posjeduju posebna znanja koja su od značaja za pružanje usluga kompanije, istraživačku opremu, tehnike rada ili upravljanje. U procjeni takvog znanja, u obzir će se uzeti ne samo posebno znanje od značaja za kompaniju, već i to da li lice posjeduje visok nivo stručnosti za vrstu posla ili trgovine koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući i članstvo u akreditovanim udruženjima te struke. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

(ii) Poslovni posjetioci (BV)

Ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija se dozvoljava bez primjene testa o ekonomskim potrebama za period od najviše 90 dana u bilo kojem mjesecu u godini:

- (a) Prodavci usluga - lica koja nemaju boravište u SV a predstavnici su pružalaca usluga i traže privremeni ulazak s ciljem da pregovoraju i zaključe ugovor o prodaji usluga, ali nijesu uključena u direktnu prodaju korisnicima ili pružanje samih usluga; i
- (b) Lica odgovorna za osnivanje komercijalnog prisustva – menadžeri koji su odgovorni za osnivanje komercijalnog prisustva pružalaca usluga u SV, a koja nijesu uključena u direktnu prodaju ili pružanje usluga; kada pružalac usluga nije komercijalno prisutan u SV.

(iii) Pružaoci ugovornih usluga (CSS)

Pristup će se dodijeliti fizičkim licima koja pružaju usluge na privremenoj osnovi kao zaposlenima kod pravnih lica koja nisu komercijalno prisutna u SV, shodno sljedećim uslovima:

- a) Pravno lice je sklopilo ugovor vezano za pružanje usluga za period ne duži od 12 mjeseci sa krajnjim korisnikom u Crnoj Gori, kroz proceduru

koja garantuje *bona fide* karakter ugovora;

- b) Ugovor o uslugama je u skladu sa zakonima u Crnoj Gori;
- c) Fizičko lice koje traži pristup tržištu treba da bude zaposleno kod pravnog lica koje se bavi pružanjem te vrste usluga najmanje godinu dana prije sklapanja tog ugovora;
- d) Privremeni ulazak i boravak će biti omogućen na period ne duži od tri mjeseca kumulativno u okviru 12 mjeseci ili za period trajanja ugovora, zavisno od toga koji je kraći;
- e) Fizičko lice mora posjedovati (a) univerzitetsku diplomu ili stručnu kvalifikaciju koja dokazuje jednak nivo znanja¹⁰, (b) stručne kvalifikacije gdje se to zahtijeva kako bi se obavile djelatnosti u odnosnom sektoru u skladu sa zakonima, regulativom i zahtjevima koji važe u Crnoj Gori i (c) najmanje tri godine stručnog iskustva u odnosnoj oblasti;
- f) Obaveza se odnosi samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora; njom se ne daje pravo za obavljanje svih djelatnosti u Crnoj Gori

¹⁰ Ukoliko diploma ili stručno zvanje nijesu stečeni u Crnoj Gori, može se procijeniti da li su iste ekvivalentne diplomi stečenoj u Crnoj Gori.

koje pripadaju tom stručnom zvanju;

- g) Broj lica obuhvaćenih ugovorom o pružanju usluga neće biti veći od broja neophodnog za ispunjenje obaveza iz ugovora;
- h) Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati; i
- i) Ugovor o pružanju usluga mora biti vezan za neku od dolje navedenih oblasti:

- Pravne usluge;
- Računovodstvo i knjigovodstvo;
- Arhitektonske usluge, urbanističko planiranje i usluge uređenja prostora;
- Inženjering usluge, integrisane inženjering usluge;
- Kompjuterske i srodne usluge;
- Usluge reklamiranja;
- Usluge menadžment konsaltinga;
- Usluge srodne menadžment konsaltingu;
- Usluge tehničkog ispitivanja i analiziranja;
- Usluge koje se odnose na naučni i stručni konsalting;
- Usluge prevođenja;
- Usluge zaštite životne sredine; i
- Instalacije i održavanje aparata i opreme.

B. SPECIFIČNE OBAVEZE

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
1. POSLOVNE USLUGE		
Pravne usluge (CPC 861)		
Pravne usluge (861) - Konsultantske usluge vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo (dio CPC 861) (osim notara, privatnih izvršitelja i usluga pravne dokumentacije i sertifikacije koje pružaju pružaoci usluga kojima su povjerene javne funkcije) SII, SIII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Pravne usluge (861) (osim notara, privatnih izvršitelja i usluga pravne dokumentacije i sertifikacije) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, osim što advokati druge Strane u sudu moraju biti zajedno sa advokatom iz SI .	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Pravne usluge (861) – Osim konsultantskih usluga vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo SIV	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za pripremu nacrtu pravnih dokumenata. Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim što se pravne usluge mogu pružati od strane pravnog lica osnovanog u SIV . Način 4 - Nema ograničenja, osim što advokat sa licencom može pružati sve pravne usluge, osim zastupanja u krivičnom	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	postupku. Zastupanje u krivičnom postupku je dozvoljeno samo advokatu pod zakletvom.	
Pravne usluge (861) - Konsultantske usluge vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo (Dio CPC 861) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, osim što je za advokate i notare pod zakletvom neophodan uslov državljanstva.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Računovodstvo, revizija i knjigovodstvo (CPC 862) SI, SV, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Računovodstvo, revizija i knjigovodstvo (CPC 862) SII, SVI, SVII	Način 1 - Nema ograničenja, osim što službeni revizorski izvještaji moraju biti potvrđeni od strane revizorske kuće registrovane u SII, SVI i SVII i potpisani od strane revizora koji je tamo licenciran. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Usluge revizije (dio CPC 862) SIII	Načini 1, 2 – Zaključivanje ugovora sa domaćom firmom za reviziju je dozvoljeno. Firma druge Strane mora biti registrovana u svojoj zemlji da bi pružala usluge revizije. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1, 2 – Firma koja se bavi revizijom druge Strane, koja nije registrovana u SIII , ali je registrovana u svojoj zemlji gdje joj se nalazi sjedište, može obavljati usluge revizije u SIII samo na osnovu

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		ugovora zaključenog sa domaćom firmom za reviziju. Načini 3, 4 - Nema ograničenja
Poreske usluge (CPC 863) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Arhitektonske usluge (CPC 8671) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Inženjerske usluge (CPC 8672) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Integrisane inženjering usluge (CPC 8673) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Urbanističko planiranje i usluge uređenja prostora (CPC 8674) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Medicinske i stomatološke usluge (isključujući javne zdravstvene ustanove (CPC 9312)) SI, SII, SIII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Medicinske i stomatološke usluge (isključujući javne zdravstvene ustanove (CPC 9312)) SIV	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Obavljanje medicinske profesije drugih Strana zahtijeva dozvolu lokalnih organa, na osnovu testa ekonomskih potreba za ljekare i stomatologe u predmetnom regionu.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Veterinarske usluge (CPC 932), isključujući javne ustanove Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje pružaju negovateljice, medicinske sestre, fizioterapeuti i ostalo ne-medicinsko osoblje (CPC 93191) isključujući javne ustanove Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851-853) SI, SII, SIV, SV, SVI, SVII SIII: osim istraživanja u oblasti istorijskog i kulturnog identiteta ljudi i nacionalnosti koje žive u SIII.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge vezane za nekretnine (CPC 821 & 822) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge iznajmljivanja/lizinga bez operatera (CPC 83) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Iznajmljivanje ili davanje u zakup opreme za snimanje u studiju (CPC 83109)** Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge iznajmljivanja presnimljenih video kaseti i optičkih diskova za kućnu razonodu (CPC 83202) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge reklamiranja (CPC 871) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnjenja (CPC 864) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge menadžment konsaltinga (CPC 865) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge srodne menadžment konsaltingu (CPC 866) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge tehničkog ispitivanja i analiziranja (CPC 8676) (Izuzev usluga koje se odnose na izdavanje obaveznih certifikata i sličnih službenih dokumenata, osim onih za koje je propisano priznavanje valjanosti potvrda ili dokumenata drugih Strana) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na poljoprivredu, lov i šumarstvo (CPC 881) SI, SIII, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na poljoprivredu i šumarstvo (dio CPC 881) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na lov (dio CPC 881) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na ribolov (CPC 882) SI, SIII, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na ribolov (dio CPC 882) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na rudarstvo (CPC 883) Pripremni radovi u rudarstvu (CPC 5115) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na proizvodnju (CPC 884) Usluge koje se odnose na proizvodnju metalnih proizvoda, mašina i opreme (CPC 885) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na distribuciju energije (dio CPC 887) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge zapošljavanja i posredovanja u zapošljavanju (CPC 872) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na naučni i stručni konsalting (CPC 8675) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Održavanje i opravka opreme (CPC 633+8861 do 8866) Održavanje i opravka motocikala i motornih sanki (CPC 6122) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge čišćenja zgrada (CPC 874) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Fotografske usluge (CPC 875) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge pakovanja (CPC 876) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Štampanje i izdavanje (88442), isključujući štampanje i izdavanje Službenog lista Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge vezano za organizaciju kongresa – planiranje, organizacija i marketing usluge za kongrese i slične događaje (CPC 87909*) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905) isključujući usluge sudskih tumača	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Sve CEFTA Strane		
Usluge specijalnog dizajna (CPC 87907*) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Frizerske i berberske usluge (CPC 97021) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
2. USLUGE KOMUNIKACIJE		
Poštanske i kurirske usluge¹¹ (CPC 68)		
A. Poštanske usluge (CPC 6811) (i) Poštanske usluge vezane za pisma (CPC 68111): usluge prikupljanja, transporta i dostave za novine, časopise i periodične publikacije, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge. (ii) Usluge prikupljanja, transporta i dostave pisama, brošura, letaka i sličnih štampanih materijala, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge, isključujući pošiljke	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹¹ Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
manje od 350 grama i čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne tarife, kao i za usluga registrovane pošte u toku sudskih ili upravnih postupaka. (iii) Poštanske usluge vezane za pakete (CPC 68112): usluge prikupljanja, transporta i dostave za pošiljke i pakete, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge, isključujući pošiljke manje od 350 grama i čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne tarife, kao i za usluga registrovane pošte u toku sudskih ili upravnih postupaka. Sve CEFTA Strane		
Kurirske usluge (CPC 6812) (i) Usluge prikupljanja, transporta i dostave, bilo za domaće ili strane destinacije, za pisma, pošiljke i pakete, koje se dostavljaju putem kurira ili koristeći jedan od načina transporta osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge. (ii) Pošiljke koje dostavljaju biciklisti (iii) Lokalna isporuka usluga kao što je hrana ili drugo (CPC 6813) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge telekomunikacija i dostavljanja informacija		
Telefonija i ostale telekomunikacione usluge (CPC 841) ¹²		
Usluge operatora (CPC 8411) Usluge fiksne telefonije (CPC 8412) Usluge mobilne telefonije (CPC 8413) Usluge privatnih mreža (CPC 8414) Usluge prenosa podataka (CPC 8415) Ostale telekomunikacione usluge (CPC 8419) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Internet telekomunikacione usluge (CPC 842)¹³ Usluge brzog interneta (CPC 8421) Usluge pristupa internetu (CPC 8422) Ostale internet telekomunikacione usluge (CPC 8429) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹² Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

¹³ Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Online sadržaj (CPC 843)¹⁴ Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
3. GRAĐEVINARSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE		
Pripremni radovi na gradilištima (CPC 511) Opšti građevinski radovi u stambenoj izgradnji (CPC 512) Opšti građevinski radovi u javnoj izgradnji (CPC 513) Montažni radovi (CPC 514) Specijalni građevinski radovi (CPC 515) Instalacioni radovi (CPC 516) Završni radovi (CPC 517)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹⁴ Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge iznajmljivanja koje se odnose na opremu za izgradnju ili rušenje zgrada ili za građevinske radove, s operatorom (CPC 518) Sve CEFTA Strane		
4. USLUGE DISTRIBUCIJE (CPC verzija 2, Odjeljci 61 i 62 isključuju trgovinu eksplozivima, oružjem i municijom i za SVI trgovinu genetički modificovanim organizmima)		
<u>Usluge trgovine na veliko</u> Usluge trgovine na veliko, osim za naknadu ili po osnovu ugovora Usluge trgovine na veliko za naknadu ili po osnovu ugovora <u>Usluge trgovine na malo</u> Nespecijalizovane radnje trgovine na malo Specijalizovane radnje trgovine na malo Porudžbine poštom ili preko interneta Ostale usluge trgovine na malo	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge trgovine na malo za naknadu ili po osnovu ugovora Sve CEFTA Strane		
5. <u>USLUGE OBRAZOVANJA</u> (privatno finansirane usluge)		
Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921) Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922) Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923) Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924) Ostale obrazovne usluge (CPC 929) SI, SII, SIV, SV, SVI, SVII SIII: Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921) isključene	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
6. <u>USLUGE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</u>		
A. Upravljanje otpadnim vodama (Usluge tretiranja otpadnih voda odnose se na odlaganje kanizacionog otpada) (CPC 9401) B. Upravljanje čvrstim/opasnim otpadom - Usluge odlaganja smeća (CPC 9402) - Sanitarne i slične usluge (CPC 9403) C. Zaštita atmosfere gradova i klime		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA NACIONALNI TRETMAN
- Prečišćavanja izduvnih gasova (CPC 9404) D. Sanacija i prečišćavanje zemljišta i vode - Tretiranje, sanacija zaraženog/zagađenog zemljišta i vode (dio CPC 9406) odgovara djelovima usluga zaštite prirode i okoline. E. Smanjenje buke i vibracije (CPC 9405) F. Zaštita biološke raznolikosti i prirode: - Zaštita prirode i okoline (dio CPC 9406 nije uključen pod D) G. Ostale usluge zaštite životne sredine (CPC 9409) H. Konsultantske usluge zaštite životne sredine (CPC 83931) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
7. <u>FINANSIJSKE USLUGE</u>		
Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem (CPC 812) SI		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Životno osiguranje (CPC 8121)	Način 1 – Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge osiguranja pomorskih plovila i aviona u transportu (CPC 81293)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja osim da pravno lice druge Strane mora obezbijediti usluge osiguranja u svojoj Strani na najmanje 5 godina kako bi bilo osnovano ili ovlašćeno za rad ili pružanje usluge u SI. Za sve oblike komercijalnog prisustva, generalni predstavnik kompanije mora boraviti u SI.	Načini 1, 2, 3, 4, - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge(CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Aktuarske aktivnosti i aktivnosti rješavanja šteta regulisane su zakonom. Ostale usluge nisu regulisane (dio CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SII		
Životno osiguranje (CPC 8121) Neživotno osiguranje (CPC 8129) Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge(CPC 8140)	Način 1 - Nema ograničenja kao što je posredovanje, za osiguranje putnika u međunarodnom pomorkom prevozu (linijskom ili nelinejskom) sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: putnike koji se prevoze, vozila koja prevoze putnike i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Nema ograničenja Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SIII		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Načini 1, 2 - Ne obavezuje se	Načini 1, 2 - Ne obavezuje se

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	Način 3 - Nema ograničenja, osim što osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge životnog osiguranja. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 3, 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1 - Nema ograničenja za osiguranje u pomorskom i avio saobraćaju, osiguranje koje se prodaje za vozila licencirana ya korišćenje u komercijalne svrhe. Ne obavezujemo se za ostale usluge osiguranja. Način 2 - Nema ograničenja za osiguranje u pomorskom i avio saobraćaju, osiguranje koje se prodaje za vozila licencirana ya korišćenje u komercijalne svrhe. Ne obavezujemo se za ostale usluge osiguranja. Način 3 - Osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva u SIII da bi pružale usluge neživotnog osiguranja. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge reosiguranja.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 – Brokerske kuće i specijalizovane agencije za osiguranje moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge posredovanja u osiguranju.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SIV		
Životno osiguranje (CPC 8121) Neživotno osiguranje (CPC 8129) Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SV¹⁵		
Životno osiguranje	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za pružanje usluga životnog osiguranja za državljane drugih Strana.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.

¹⁵ Strane osiguravajuće kompanije moraju osnovati podružnice koje moraju biti u formi akcionarskog društva.

Kompanije za posredovanje u osiguranju i agencije za pružanje drugih usluga mogu biti osnovane kao akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(CPC 8121)	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za osiguranje imovine stranaca kao i osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući satelite), sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedeceg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija(CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za osiguranje imovine stranaca kao i osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući satelite), sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedeceg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem, CPC 812</u>		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SVI¹⁶		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se osim za osiguranje: (i) državljana drugih Strana u SVI (osim obaveznog osiguranja propisanog za takva lica u SVI); (ii) zaposlenima u kompanijama SVI osnovanim za obavljanje aktivnosti u inostranstvu, u vlasništvu domaćih lica ili zajednički od strane domaćih i lica druge Strane, ako to zahtijeva nadležnost druge Strane ili ako je to izričito propisano u aktu o osnivanju takvih kompanija; Način 3 - Nema ograničenja, Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu. Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1, 2 - Ne obavezujemo se osim za: - osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući	Način 1, 2 - Ne obavezujemo se, izuzev

¹⁶ Osiguravajuća društva i društva za reosiguranje druge Strane moraju uspostaviti podružnice koje moraju biti osnovane kao akcionarska društva na teritoriji **SVI**. Izuzetno, društvo za posredovanje u osiguranju, odnosno za usluge zastupanja u osiguranju ili za druge usluge osiguranja mora biti osnovano kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću. Filijale kompanija koje su komercijalno osnovane izvan **SVI** za pružanje usluga reosiguranja i osiguranja će biti dozvoljene 5 godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola. Najmanje jedan član upravnog odbora osiguravajućeg društva i najmanje jedan član izvršnog odbora osiguravajućeg društva mora poznavati jezik **SVI** i imati prebivalište (stalno prebivalište) na teritoriji **SVI**. Svi članovi izvršnog odbora osiguravajućeg društva moraju imati prebivalište na teritoriji **SVI**. Obavezno osiguranje mogu obezbijediti samo osiguravajuća društva koja su osnovana u **SVI**. Šeme obaveznog osiguranja koje se odnose na socijalno osiguranje, državno zdravstveno osiguranje i državne penzijske planove, kao i obavezne šeme osiguranja depozita isključene su iz obaveza pristupa tržištu i obaveza nacionalnog tretmana uključenih u ovu Listu.

Prijem novih proizvoda osiguranja može se kontrolisati iz prudencijalnih razloga.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	satelite); sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedeceg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog - osiguranje robe u medjunarodnom tranzitu. Način 3 - Nema ograničenja, Način 4 - Nema ograničenja	onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu. Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija(CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, osim za usluge za koje je preuzeta obaveza u podsektorima (i) i (ii) CPC 8121 i CPC 8129 (osim CPC 81299). Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja	Način 1, 2 - Ne obavezujemo se, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu. Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem, CPC 812 SVII		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129) (Osim za slučajeve osiguranja od rizika povezane sa pomorskim ili avio saobraćajem i kada rizik nije pokriven od strane domaće kompanije ili filijale te kompanije druge Strane koja obavlja ovu djelatnost u SVII (Ova kompanija mora biti registrovana u SVII))	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija(CPC 81299*) (Samo za rizike osigurane od strane osiguravajuće kompanije druge Strane i za rizike koje domaći reosiguravaci nisu u mogućnosti da sami pokriju. Ovo se zasniva na domaćoj regulativi Centralne banke SVII , osiguravajuće kompanije ne mogu da pokriju rizike veće od 10% svog kapitala).	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SI		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana (CPC 81115-81119) b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja (CPC 81113) c. Finansijski lizing (CPC 81112) d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca (CPC 81339) e. Garancije i jemstva (CPC 81199)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na:	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4, - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
- hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize; - derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem (CPC 8132)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
h. Brokerski poslovi novcem	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji (CPC 8131 or 8133)		
I. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga (CPC 8131)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SII		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja c. Finansijski lizing d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje ili ostalo g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javni ili privatni) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim što je za osnivanje specijalizovanog društva za upravljanje potrebno obavljati poslove upravljanja jediničnim trustovima i investicionim društvima. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
h. Brokerski poslovi novcem i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja		
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SIII		
	Z sve sektore za Način 3: (3) Samo pravno lice osnovano u SIII može pružati bankarske i ostale finansijske usluge. Banka druge Strane može pružati bankarske usluge kroz osnivanje banke ili filijale u SIII . Banka može biti osnovana kao akcionarsko društvo.	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	Brokerske kuće, zatvoreni investicioni fondovi, društva za upravljanje fondovima i Centralna depozitarna agencija za HOV osnivaju se kao akcionarska društva. Brokerske kuće moraju osnovati najmanje dva domaća ili pravna ili fizička lica druge Strane. Ovo ograničenje se ne primjenjuje ako se brokerske kuće osnivaju od strane banke, štedionice ili osiguravajućeg društva. Osnivači Centralne depozitarne agencije za HOV mogu biti samo brokerske kuće, banke, osiguravajuća društva i društva za upravljanje fondovima. Fizičkim i pravnim licima druge Strane nije dozvoljeno osnivanje štedionica i mjenjačnica.	
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 - Ne obavezujemo se, osim za banke i štedionice. Štedionice imaju dozvolu da pružaju usluge depozita samo fizičkim licima. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Za banke: Nema ograničenja Za štedionice: Samo banke mogu dodjeljivati kredite pravnim licima u iznosu koji prelazi 150% garantovane sume štedionice. Za ostala pravna lica: Krediti se mogu odobravati samo drugim pravnim licima. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
c. Finansijski lizing	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja za trenutne transakcije i direktne investicije. Način 3 – Ovu vrstu usluge može pružati samo banka. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Garancije i jemstva	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na: - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu);	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja for banks. Nema ograničenja za trgovinu čekovima i mjenicama. Način 3 - Ovu vrstu usluge može pružati samo banka i štedionica.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
- devize¹⁷	Način 4 - Nema ograničenja Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja do nivoa određenog od strane Vlade. Način 3 - Ovu vrstu usluge može pružati samo banka i mjenjačnica. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
- derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor i dr. - prenosive HOV	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Načini 3, 4 - Nema ograničenja Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Načini 3, 4 - Nema ograničenja Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja for direct investments. Nema ograničenja za banke, za HOV izdate od OECD zemalja članica i ostalih međunarodnih institucija, kao i za HOV investicionim rejtingom.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹⁷ Pokriva usluge deviza koje se pružaju u mjenjačnicama fizičkim licima.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	Način 3 – Samo brokerske kuće i banke mogu pužati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	
g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja, osim za plasma sa rezidentima SIII . Način 3 - Samo brokerske kuće i banke mogu pužati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
h. Brokerski poslovi novcem ¹⁸	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Način 3 - Nema ograničenja za banke. Nema ograničenja za pravna lica za plaćanja u i iz druge Strane. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za penzione fondove. Nema ograničenja za banke, investicione fondove i penzione fondove za korišćenje usluga upravljanja depozitom.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹⁸ Obuhvata prodaju i kupovinu deviza između pravnih lica na deviznom tržištu.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	Način 3 – Samo brokerske kuće i društva za upravljanje koja imaju registrovanu kancelariju u SIII mogu obavljati poslove upravljanja portfoliom. Specijalizovana društva za upravljanje koja imaju registrovanu kancelariju u SIII mogu obavljati poslove upravljanja investicijama i penzionim fondovima. Način 4 - Nema ograničenja	
j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 - Nema ograničenja za pravna lica koja obavljaju transakcije sa HOV, a koja su osnovana u SIII. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Samo trgovačka društva, banke, štedionice i brokerske kuće mogu pružati ove vrste usluga.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
I. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja)¹⁹ SIV		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja c. Finansijski lizing d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje ili ostalo	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹⁹ Banke druge Strane mogu obavljati finansijske aktivnosti na teritoriji **SIV** samo preko filijale ili podružnice za koju je izdata dozvola od strane Narodne banke **SIV**. Jedan od uslova za izdavanje licence je isplata početnog kapitala koji ne smije biti manji od minimalnog potrebnog kapitala na nediskriminatornoj osnovi. Banke, uključujući i one sa učešćem stranog kapitala, organizuju se kao akcionarska društva. Predstavništva banaka druge Strane imaju pravo da budu otvorena u **SIV** bez dobijanja licence Narodne banke **SIV** i nemaju pravo da se bave finansijskim aktivnostima. Krediti i garancije rezidenata nerezidentima, kao i drugi transferi nerezidentima koji se odnose na kapitalne transakcije zahtijevaju odobrenje Narodne banke **SIV**.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	Načini 1, 2 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge. Način 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge i osim da je Nacionalna banka SIV fiskalna agencija Vlade na tržištu T-bills. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
h. Brokerski poslovi novcem i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SV²⁰		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja c. Finansijski lizing d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na:	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja Način 4 – Fizička lica drugih Strana mogu biti izabrana za izvršne direktore i bar jedan izvršni direktor mora poznavati jezik koji je u službenoj upotrebi u SV. Izvršni direktor mora biti zaposlen sa punim radnim vremenom u banci (imati prebivalište u SV za vrijeme obavljanja svoje dužnosti).

²⁰ Strane banke mogu osnovati podružnice, filijale ili predstavništva u SV. Predstavništva strane banke mogu pružati jedino pripremne aktivnosti kao što su istraživanje tržišta i ne mogu pružati bankarske usluge. Brokerske i dilerske kuće, kreditno garantni fondovi, investicioni fondovi i berze moraju biti akcionarska društva. Mikrofinansijske institucije i pravna lica koja pružaju savjete u oblasti investiranja moraju biti u formi društva sa ograničenom odgovornošću ili u formi akcionarskog društva. Kompanije za upravljanje investicionim fondovima moraju biti u formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, dok kompanije za upravljanje finansijskim sredstvima, koje obavljaju aktivnosti upravljanja i organizovanja penzionih fondova, moraju biti osnovane kao ne-javna akcionarska društva. Banke drugih Strana mogu osnovati filijale ili predstavništva u SV uz prethodno odobrenje Centralne banke. Predstavništva banaka druge Strane ne mogu obavljati bankarske poslove.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
- hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize; - derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato. g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javni ili privatni) i usluge u vezi sa tim izdavanjem h. Brokerski poslovi novcem		
i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	Način 1 - Osnivanje specijalizovanih menadžment kompanija je neophodno za obavljanje aktivnosti upravljanja investicionim fondovima i kompanijama. Samo kompanije koje imaju registrovane kancelarije u SV mogu biti deponenti sredstava investicionih fondova. Način 2 - Nema ograničenja. Način 3 - Osnivanje specijalizovanih menadžment kompanija je neophodno za obavljanje aktivnosti upravljanja investicionim fondovima i kompanijama. Samo kompanije koje imaju registrovane kancelarije u SV mogu biti deponenti sredstava investicionih fondova. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge za sve aktivnosti naznačene u podsektorima od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SVI²¹		

²¹ Banke, brokerske i dilerske kompanije, zatvoreni investicioni fondovi, kompanije za upravljanje investicionim fondovima, osnivači vanberzanskog tržišta i berze moraju biti osnovani kao akcionarska društva u **SVI**. Izuzetno, pravna lica koja obavljaju finansijski lizing, pravna lica za pružanje usluga investicionog savjetovanja moraju biti osnovana u formi akcionarskog društva ili društvo s ograničenom odgovornošću. Svaka kompanija za upravljanje imovinom koja želi da upravlja i organizuje dobrovoljne penzijske fondove u **SVI** mora biti osnovana kao nejavno akcionarsko društvo. Samo banka i brokersko-dilersko društvo mogu biti osnivači vanberzanskog tržišta i pravnog lica za pružanje usluga investicionog savjetovanja. Najmanje jedan član upravnog odbora banke i najmanje jedan član izvršnog odbora banke mora poznavati jezik **SVI** i imati prebivalište (stalno prebivalište) na teritoriji **SVI**. Svi članovi izvršnog odbora banke moraju imati prebivalište na teritoriji **SVI**.

Filijale bankarskih i drugih licenciranih kompanija za finansijske usluge koje su komercijalno osnovane izvan **SVI** će biti dozvoljene u **SVI** 5 godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

Banke druge Strane mogu osnivati podružnice ili predstavništva na teritoriji **SVI**. Predstavništva banaka druge Strane ne mogu obavljati bankarske poslove - njihov djelokrug rada je ograničen na istraživanje tržišta, pripremne aktivnosti i zastupanje njihove matične banke. Banka može obavljati djelatnost brokersko-dilerskog društva samo ako ima posebnu organizacionu jedinicu za obavljanje tih poslova.

Rezidentima, osim banaka, investicionih fondova i dobrovoljnih penzionih fondova i osiguravajućih društava (u skladu sa zakonom kojim se uređuje njihov rad) je zabranjeno plaćanje za kupovinu kratkoročnih hartija od vrijednosti u inostranstvu.

Prijem novih finansijskih proizvoda osiguranja može se kontrolisati iz prudencijalnih razloga.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(a) Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, osim za banke koje mogu slobodno da drže devize na svojim računima u inostranstvu i za druga lica koja mogu držati devize na računima u inostranstvu uz odobrenje Narodne banke SVI. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(b) Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se za finansijske kredite sa rokom dospelja manjim od dvanaest (12) mjeseci osim onih za uvoz, građevinske radove u inostranstvu i poljoprivredu. Ne obavezujemo se za sve kredite fizičkih lica i filijala drugih Strana i za faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(c) Finansijski lizing	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(d) Sve usluge plaćanja i prenosa novca	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo (licencirane) banke mogu izdavati platne kartice. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja
(e) Garancije i jemstva	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(f) Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na: - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize;	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke mogu trgovati mjernicama i devizama. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
- derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato.	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(g) Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke i brokersko dilerska društva mogu pružati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(h) Brokerski poslovi novcem	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke i brokersko dilerska društva mogu pružati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(i) Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 -: - Dobrovoljni penzion fondovi mogu biti organizovani i njima se može upravljati isključivo od strane licenciranih dobrovoljnih društava osnovanih u SVI;	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	- Osnivanje specijalizovanog društva za upravljanje je neophodno za obavljanje poslova upravljanja jediničnim trustovima i investicionim društvima; - Samo kompanije koje imaju sjedište u SVI mogu djelovati kao depozitari imovine investicionih fondova. Način 4 - Nema ograničenja	
(j) Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo Centralni registar, depo i kliring hartija od vrijednosti (akcionarsko društvo sa 51% državnog kapitala) može pružati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja,
(k) Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(l) Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge za sve aktivnosti naznačene u podsektorima od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji	Načini 1, 2 - Nema ograničenja Način 3 – Usluge savjetovanja o ulaganjima mogu se pružati samo od strane brokersko dilerških društava i (licenciranih) banaka. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SVII		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja c. Finansijski lizing	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo licencirane banke i ostale finansijske institucije. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na: - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor i dr.	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo licencirane banke i ostale finansijske institucije. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem h. Brokerski poslovi novcem i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Only licensed banks and other financial institutions. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga		
8. ZDRAVSTVENE I DRUGE SOCIJALNE USLUGE (privatno finansirane usluge)		
Bolničke usluge (CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) Socijalne usluge(CPC 933) SI, SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge (CPC 9311) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge njege kroz domove za stare i osobe sa posebnim potrebama (CPC 93311) Usluge dnevne njege djece, uključujući dnevni boravak za osobe sa invaliditetom (CPC 93321) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge – private bolnice i usluge sanatorijuma (CPC 9311**) Socijalne usluge(CPC 933) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SIV	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 – Uslov državljanstva. Ekonomske potrebe se određuju po broju medicinskih sestara i babica u određenom region od strane lokalnih organa vlasti.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Bolničke usluge (CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge (dio CPC 9311)		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) Usluge njege kroz domove za stare (CPC 93311**) (isključujući osobe sa posebnim potrebama) Usluge dnevne njege djece (CPC 93321) isključujući djecu i mlade osobe sa invaliditetom SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge ²² (CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SVII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
9. <u>TURIZAM</u>		
Hoteli i restorani (uključujući catering) (CPC 641-643) Putničke agencije i usluge tur-operatera (CPC 7471) Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja SI – Uslov prebivališta od jedne godine za turističkog vodiča. SII, SIII, SVI, SVII – Uslov državljanstva i prebivališta za turističkog vodiča.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.

²² Privatne zdravstvene aktivnosti nisu dozvoljene u sljedećim oblastima: prikupljanje krvi i njenih derivata; usluge sudske medicine i obdukcije; usluge epidemiologije (osim dezinfekcije, dezinsekcije i preventivne deratizacije), ljudske ekologije i mikrobiologije okoline.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Sve CEFTA Strane		
10. REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (izuzev audiovizuelnih usluga)		
Usluge zabave (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa) (CPC 9619)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge novinskih agencija (CPC 962)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963)	Načini 1, 2 - Nema ograničenja (Ne obavezujemo se za arhive) Način 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
SI		
A. Usluge zabave i usluge u kulturi (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa)		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
- Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (dio CPC 96199) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (Ne obavezujemo se za arhive) Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge zabave: - Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (CPC 96199**); - Ostale usluge zabave (CPC 96191+96194) B. Usluge novinskih agencija C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge SIV	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
A. Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (CPC 96199 **) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) (za privatno finansirane usluge samo) D. Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje (dio CPC 964) SV	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja, Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Ostale usluge zabave i usluge u kulturi, uključujući: - uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa (dio CPC 9619) i - Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (part of 96199)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge novinskih agencija (CPC 962) Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) (za privatno finansirane usluge samo) Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje (CPC 9641, 96491) SII, SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge zabave (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa) (CPC 9619) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje za način 1 (CPC 964) SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
11. <u>USLUGE TRANSPORTA (isključujući kabotažu)</u> A. <u>Usluge pomorskog transporta</u>		
a. Prevoz lica (CPC 7211) b. Prevoz tereta (CPC 7212) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7213) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7214) f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu (CPC 745**) SI (a-e samo), SIV, SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu(CPC 745**) SI	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI . Način 4 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI .	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI . Način 4 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI .

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7213) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu(CPC 745**) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7211) b. Prevoz tereta(CPC 7212) SVI Usluge rukovanja brodskim teretom SVI	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 - Ne obavezujemo se za majstora ili glavnog službenika, kao i za glavnog inženjera ili drugog oficira inženjera. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 - Ne obavezujemo se za majstora ili glavnog službenika, kao i za glavnog inženjera ili drugog oficira inženjera. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7211) b. Prevoz tereta (CPC 7212)	Način 1 - (a) Linijski prevoz: Nema ograničenja b) Bulk, tramp i ostali međunarodni brodovi, uključujući i prevoz putnika: Nema ograničenja	Način 1 - Nema ograničenja Način 2 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SVII	Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - (a) Osnivanje registrovane kompanije u svrhu upravljanja flotom pod zastavom SVII: Ne obavezujemo se. (b) Ostale forme komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog transporta: Nema ograničenja. ²³ Način 4 - (a) Posada broda: Ne obavezujemo se; (b) Nema ograničenja	Način 3 - (a) Ne obavezujemo se (b) Nema ograničenja Način 4 - (a) Posada broda: Ne obavezujemo se; (b) Nema ograničenja
Usluge rukovanja brodskim teretom SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
B. Unutrašnji vodeni saobraćaj		
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7221) b. Prevoz tereta(CPC 7222) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7224)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

²³ "Ostale forme komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog transporta "znači mogućnost da međunarodni pružaoci usluga pomorskog transporta drugih Strana preduzimaju lokalno sve aktivnosti koje su neophodne za snabdijevanje svojih kupaca djelimično ili potpuno integrisanim uslugama transporta, u okviru kojih pomorski transport čini bitan element. (Ova obaveza, međutim, neće se tumačiti kao ograničavanje obaveza preuzetih u prekograničnom pružanju usluga na bilo koji način.)

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SII		
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Pomoćne usluge za unutrašnji vodeni saobraćaj (CPC 745**) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7221) b. Prevoz tereta(CPC 7222) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7224) f. Pomoćne usluge za unutrašnji vodeni saobraćaj (CPC 745**) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7221)		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA NACIONALNI TRETMAN
b. Prevoz tereta(CPC 7222) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7224) f. Pomoćne usluge za unutrašnji vođeni saobraćaj (CPC 745**) SIV, SVI	Naćini 1, 2, 3, 4 - Nema ogranićenja	Naćini 1, 2, 3, 4 - Nema ogranićenja
C. <u>Usluge avio prevoza</u>		
(d) Održavanje i opravka aviona (e) Pomoćne usluge u avio prevozu - Prodaja i marketing za usluge avio prevoza - Komputerski sistem rezervacija (CRS) SI	Naćini 1, 2, 3, 4 - Nema ogranićenja	Naćini 1, 2, 3, 4 - Nema ogranićenja
(d) Održavanje i opravka aviona SIII	Naćin 1 - Ne obavezujemo se Naćini 2, 3, 4 – Nema ogranićenja	Naćin 1 - Ne obavezujemo se

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(e) Pomoćne usluge u avio prevozu (samo za prodaju i marketing za usluge avio prevoza) Kompjuterski sistem rezervacija(CRS) usluge SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868**), e) Prodaja i marketing za usluge avio prevoza (CPC 746*), f) Computer reservation systems (CPC 746*) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(d) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868**) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(e) Pomoćne usluge u avio prevozu - Prodaja i marketing za usluge avio prevoza - Kompjuterski sistem rezervacija(CRS) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 3 - Nema ograničenja osim za distribuciju kroz CRS usluge vazdušnog saobraćaja pruženih od strane CRS matičnog špeditera: Ne obavezujemo se.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		Načini 2, 4 - Nema ograničenja
(a) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868) SVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(b) Prodaja i marketing za usluge avio prevoza (c) Kompjuterski sistem rezervacija(CRS) SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 3 - Nema ograničenja osim za distribuciju kroz CRS usluge vazdušnog saobraćaja pruženih od strane CRS matičnog špeditera: Ne obavezujemo se. Načini 2, 4 - Nema ograničenja
E. Usluge željezničkog transporta (isključujući usluge vezano za infrastrukturu)		
b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SI	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SIV, SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Prevoz tereta(CPC 7112) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SIII	Načini 1, 3 - Ne obavezujemo se Načini 2, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SVI		
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SVII	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (posebne dozvole su neophodne)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (posebne dozvole su neophodne)
F. <u>Usluge drumskog transporta</u>		
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Prevoz tereta(CPC 7123) SI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744) SIV	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za međunarodni prevoz koji se reguliše bilateralnim ili multilateralnim sporazumima. Načini 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim za međunarodni prevoz koji se reguliše bilateralnim ili multilateralnim sporazumima.	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744)	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu.	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SII	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7121+7122) SV	Način 1 Ne obavezujemo se. (Prekogranično pružanje usluga transporta je regulisano isključivo bilateralnim ili multilateralним sporazumima). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
b. Prevoz tereta (CPC 7123) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SV	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744) SVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122)	Način 1 - Ne obavezujemo se	Način 1 - Ne obavezujemo se

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
b. Prevoz tereta(CPC 7123) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SVII	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
G. <u>Usluge cjelovodnog transporta</u>		
a. Transport goriva (CPC 7131) SI	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim da se pružaoci usluga osnivaju u formi akcionarskog društva.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Transport ostalih roba (CPC 7139) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Transport goriva (CPC 7131) b. Transport ostalih roba (CPC 7139) SIII, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
H. <u>Pomoćne usluge za sve vrste transporta</u>		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Ostale usluge (CPC 749) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 – Za usluge željezničkog transporta: Ne obavezujemo se; Nema ograničenja za usluge drumskog transporta.	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SV	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA NACIONALNI TRETMAN
c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SV	Načini 1, 2,3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2,3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 7421, 7429) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale pomoćne usluge u transportu (CPC 749) SVI	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja